

Ez a dokumentum kizárólag tájékoztató jellegű és nem vált ki joghatást. Az EU intézményei semmiféle felelősséget nem vállalnak a tartalmáért. A jogi aktusoknak – ideértve azok bevezető hivatkozásait és preambulumbekendéseit is – az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett és az EUR-Lex portálon megtalálható változatai tekintendők hitelesnek. Az említett hivatalos szövegváltozatok közvetlenül elérhetők az ebben a dokumentumban elhelyezett linkeken keresztül

► **B** A BIZOTTSÁG (EU) 2019/947 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE

(2019. május 24.)

a pilóta nélküli légi járművekkel végzett műveletekre vonatkozó szabályokról és eljárásokról

(EGT-vonatkozású szöveg)

(HL L 152., 2019.6.11., 45. o.)

Módosította:

Hivatalos Lap

	Szám	Oldal	Dátum
► M1 A Bizottság (EU) 2020/639 végrehajtási rendelete (2020. május 12.)	L 150	1	2020.5.13.

A BIZOTTSÁG (EU) 2019/947 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE**(2019. május 24.)****a pilóta nélküli légi járművekkel végzett műveletekre vonatkozó szabályokról és eljárásokról****(EGT-vonatkozású szöveg)***1. cikk***Tárgy**

Ez a rendelet részletes rendelkezéseket állapít meg a pilóta nélküli légi jármű-rendszerekkel végzett műveletekre, valamint az érintett személyekre vonatkozóan, ideértve a műveletekben részt vevő távpilótákat (távvoli pilótákat) és szervezeteket is.

*2. cikk***Fogalommeghatározások**

E rendelet alkalmazásában az (EU) 2018/1139 rendelet fogalommeghatározásai irányadók.

Ezenkívül a következő fogalommeghatározások alkalmazandók:

1. „pilóta nélküli légi jármű-rendszer (UAS)”: a pilóta nélküli légi jármű és az azt távolról vezérlő berendezés;
2. „pilóta nélküli légi jármű-rendszer üzemben tartója (UAS-üzemben-tartó)”: olyan jogi vagy természetes személy, aki vagy amely egy vagy több UAS-t üzemben tart vagy üzemben tartani szándékozik;
3. „embertömeg”: olyan összejövetel, ahol a résztvevők sűrű elhelyezkedése miatt az egyének korlátozottak mozgásukban;
4. „az UAS-műveletek földrajzi övezete”: légtér rész, melyet az illetékes hatóság jelöl ki az UAS-műveletek elősegítése, korlátozása vagy kizárása céljából az UAS-műveletekből eredő, a biztonságot, a magánélet tiszteletben tartását, a személyes adatok védelmét, a védelmet vagy a környezetet érintő kockázatok kezelése érdekében;
5. „eredményesség”: a kockázatsökkentő intézkedések jellemzője, mely a kockázatsökkentő intézkedésekből adódó biztonsági nyereségből és a biztonsági nyereség révén elért bizonyossági és integritási szintből tevődik össze;
6. „standard forgatókönyv”: a melléklet 1. függelékében meghatározott „speciális” kategóriába tartozó UAS-műveletek azon típusa, amelyre vonatkozóan kockázatsökkentő intézkedések pontos listáját határozták meg, és az üzemben tartóknak elegendő nyilatkozatot adniuk az illetékes hatóságnak arról, hogy alkalmazni fogják ezeket kockázatsökkentő intézkedéseket az ilyen típusú művelet végrehajtásakor;
7. „látótávolságon belüli üzem (VLOS)”: az UAS-műveletek azon típusa, amelyben a távpilóta képes a pilóta nélküli légi járművel való folyamatos, segítség nélküli vizuális kapcsolattartásra, ami lehetővé teszi, hogy a távpilóta az ütközések elkerülése érdekében képes legyen befolyásolni a pilóta nélküli légi jármű repülési útvonalát más légi járművekhez, személyekhez és akadályokhoz képest;

▼B

8. „látótávolságon kívüli üzem (BVLOS)”: az UAS-művelet azonos típusa, amelyet nem látótávolságon belüli üzemben (VLOS) hajtanak végre;
9. „könnyű UAS-üzembentartói tanúsítvány (LUC)”: az illetékes hatóság által az UAS üzemben tartója részére kibocsátott, a melléklet C. részében meghatározott tanúsítvány;
10. „légijármű-modellező klub vagy egyesület”: az UAS-sel folytatott szabadidős repülések vagy sporttevékenységek végzése, illetve légi bemutatók vagy versenyek rendezése céljából valamely tagállamban jogszerűen letelepedett szervezet;
11. „veszélyes áruk”: olyan áruk vagy anyagok, amelyek váratlan esemény vagy baleset esetén kockázatot jelenthetnek az egészségre, a biztonságra, a vagyontárgyakra vagy a környezetre nézve, és amelyeket a pilóta nélküli légi jármű hasznos teherként szállít, ideértve különösen a következőket:
 - a) robbanóanyagok (teljes tömeg felrobbanásának veszélye, robbanás vagy kivetés veszélye, kisebb mértékű robbanás veszélye, súlyos tűzveszély, robbanószer, rendkívül érzéketlen robbanóanyagok);
 - b) gázok (tűzveszélyes gáz, nem tűzveszélyes gáz, mérgező gáz, oxigén, belélegzésveszély);
 - c) tűzveszélyes folyadékok (tűzveszélyes folyadék; éghető folyadék, fűtőolaj, benzin);
 - d) tűzveszélyes szilárd anyagok (tűzveszélyes szilárd anyag, öngyulladó szilárd anyag, nedves állapotban veszélyes anyag);
 - e) oxidálószerek és szerves peroxidok;
 - f) mérgező és fertőző anyagok (mérgek, biológiai veszély);
 - g) radioaktív anyagok;
 - h) maró anyagok;
12. „hasznos teher”: olyan műszer, mechanizmus, berendezés, alkatrész, készülék, tartozék vagy kiegészítő, beleértve a kommunikációs berendezéseket is, amelyet a légi járműbe szerelnek be vagy azon rögzítenek, de nem a repülésben lévő légi jármű működtetéséhez vagy repülésének irányításához használnak vagy szándékoznak használni, és amely nem a törzs, a hajtómű és a légcsavar alkatrésze;
13. „közvetlen távoli azonosítás”: a műveleteket végző pilóta nélküli légi járművekkel kapcsolatos információk – többek között a jelölés – helyi közvetítését biztosító rendszer, melynek célja, hogy a szóban forgó információk a pilóta nélküli légi járművekhez való fizikai hozzáférés nélkül is elérhetőek legyenek;
14. „követési üzemmód”: az UAS olyan üzemmódja, amelyben a pilóta nélküli légi jármű előre meghatározott távolságban folyamatosan követi a távpilótát;

▼ B

15. „földrajzi helyzettudatosság”: olyan funkció, amely a tagállamok által szolgáltatott adatok alapján észleli, ha fennáll a légtérkorlátozások megsértésének esetleges veszélye, és jelzi ezt a távpilótának, hogy az azonnali hatékony intézkedésekkel megakadályozhassa a szóban forgó korlátozások megsértését;
16. „saját építésű UAS”: az összeszerelője által saját használatra gyártott vagy összeállított UAS az olyan alkatrészekből összeállított UAS-ek kivételével, amelyeket egyetlen összeszerelési készletként hoztak forgalomba;
17. „autonóm művelet”: olyan művelet, amely során a pilóta nélküli légi jármű a távpilóta beavatkozási lehetősége nélkül működik;
18. „külső személyek”: olyan személyek, akik nem vesznek részt az UAS-műveletben, vagy nem ismerik az UAS üzemben tartója által adott utasításokat és biztonsági figyelmeztetéseket;
19. „forgalmazás”: egy termék kereskedelmi tevékenység keretében történő rendelkezésre bocsátása az uniós piacon értékesítés, fogyasztás vagy használat céljára, akár ellenérték fejében, akár ingyenesen;
20. „forgalomba hozatal”: a termék első alkalommal történő forgalmazása az uniós piacon;
21. „földi műveleti terület”: az a földi terület, amelyen az UAS-t működtetik, és amelyre nézve az UAS üzemben tartója képes biztosítani, hogy csak a részt vevő személyek tartózkodjanak rajta;
22. „maximális felszállótömeg (MTOM)”: a pilóta nélküli légi járműnek a gyártó vagy az összeszerelő által meghatározott maximális tömege, beleértve a hasznos teher és a tüzelőanyag tömegét is, amely mellett a pilóta nélküli légi jármű üzemeltethető;
23. „pilóta nélküli vitorlázó repülőgép”: pilóta nélküli légi jármű, amelynek repülését a rögzített emelőfelületeire ható aerodinamikai erő biztosítja, és amelynek szabad repüléséhez nincs szükség hajtóműre. Felszerelhető vészhelyzetben beindítható motorral is;

▼ M1

24. „pilóta nélküli légi jármű-megfigyelő”: a távpilóta mellett tartózkodó személy, aki a pilóta nélküli légi jármű segédeszköz nélküli vizuális megfigyelése révén segíti a távpilótát a pilóta nélküli légi jármű VLOS-ben tartásában és a repülés biztonságos végrehajtásában;
25. „légtérmegfigyelő”: olyan személy, aki a légtérben fellépő esetleges veszélyek észlelése céljából azon légtér segédeszköz nélküli vizuális megfigyelése révén segíti a távpilótát, amelyben a pilóta nélküli légi jármű repül;

▼ **M1**

26. „vezérlőegység”: a pilóta nélküli légi jármű távirányítására szolgáló, az (EU) 2018/1139 rendelet 3. cikkének 32. pontjában meghatározott berendezés vagy berendezérendszer, amely a repülés bármely szakaszában lehetővé teszi a pilóta nélküli légi jármű irányítását vagy nyomon követését, a vezérlési és irányítási (úgynevezett C2) kapcsolatszolgáltatást támogató infrastruktúrák kivételével;
27. „C2 kapcsolatszolgáltatás”: harmadik fél által nyújtott kommunikációs szolgáltatás, amely vezérlési és irányítási összeköttetést biztosít a pilóta nélküli légi jármű és a vezérlőegység között;
28. „repülésföldrajzi tér”: a légtér térben és időben meghatározott azon része(i), amelyben az UAS-üzembentartó a melléklet 5. függeléke 6. pontjának c) alpontjában leírt rendes eljárások szerinti üzembentartást tervezi;
29. „repülésföldrajzi terület”: a repülésföldrajzi tér vetülete a földfelszínre;
30. „vészhelyzeti légtérrész”: a légtérnek a repülésföldrajzi téren kívüli azon része, ahol a melléklet 5. függeléke 6. pontjának d) alpontjában leírt vészhelyzeti eljárásokat alkalmazzák;
31. „vészhelyzeti terület”: a vészhelyzeti légtérrész kiterjedésének vetülete a földfelszínre;
32. „művelet céljára rendelkezésre álló légtérrész”: a repülésföldrajzi tér és a vészhelyzeti légtérrész kombinációja;
33. „földi kockázati pufferzóna”: a földfelszín feletti azon terület, amely a művelet céljára rendelkezésre álló légtérrészt körülveszi, és amelyet azért határoztak meg, hogy a lehető legkisebbre csökkenjen a földön tartózkodó harmadik feleket érintő kockázat abban az esetben, ha a pilóta nélküli légi jármű elhagyja a művelet céljára rendelkezésre álló légtérrészt;
34. „éjszaka”: a 923/2012/EU bizottsági végrehajtási rendeletben ⁽¹⁾ meghatározottak szerint a szokványos értelemben vett esti szürkület vége és reggeli pirkadat kezdete közötti időszak.

▼ **B**

3. cikk

Az UAS-műveletek kategóriái

Az UAS-műveletek a 4., 5., illetve 6. cikkben meghatározott „nyílt”, „speciális” vagy „engedélyköteles” kategóriákba sorolandók az alábbi feltételek szerint:

- a) a „nyílt” kategóriába tartozó UAS-műveletek nem esnek sem előzetes műveleti engedély, sem az UAS üzemben tartójának a művelet végrehajtása előtt kiadott üzembentartási nyilatkozata hatálya alá;

⁽¹⁾ A Bizottság 923/2012/EU végrehajtási rendelete (2012. szeptember 26.) a közös repülési szabályok és a léginnavigációs szolgáltatásokra és eljárásokra vonatkozó működési rendelkezések meghatározásáról, valamint az 1035/2011/EU végrehajtási rendelet és az 1265/2007/EK, az 1794/2006/EK, a 730/2006/EK, az 1033/2006/EK és a 255/2010/EU rendelet módosításáról (HL L 281., 2012.10.13., 1. o.).

▼B

- b) a „speciális” kategóriájú UAS-műveletekhez szükség van az illetékes hatóság által a 12. cikk szerint kiadott műveleti engedélyre vagy a 16. cikknek megfelelően kapott engedélyre, illetve az 5. cikk (5) bekezdésében meghatározott körülmények esetén az UAS üzemben tartója által tett nyilatkozatra;
- c) az „engedélyköteles” kategóriába tartozó UAS-műveletek feltétele az UAS-nek az (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendelet szerinti tanúsítása, az üzemben tartó tanúsítása, valamint adott esetben a távpilóta engedélyezése.

*4. cikk***Az UAS-műveletek „nyílt” kategóriája**

(1) Egy művelet csak akkor minősül „nyílt” kategóriájú UAS-műveletnek, ha teljesülnek a következő követelmények:

- a) az UAS az (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendeletben meghatározott osztályok egyikébe tartozik, vagy saját építésű, vagy megfelel a 20. cikkben meghatározott feltételeknek;
- b) a pilóta nélküli légi jármű maximális felszállótömege kevesebb, mint 25 kg;
- c) a távpilóta gondoskodik arról, hogy a pilóta nélküli légi jármű az emberektől biztonságos távolságban maradjon, és ne repüljön át embertömeg felett;
- d) a távpilóta a pilóta nélküli légi járművet egész idő alatt VLOS-ben tartja, kivéve a követési üzemmódban való repülést, valamint a melléklet A. részében meghatározott, pilóta nélküli légijármű-megfigyelő alkalmazása esetét;
- e) repülés közben a pilóta nélküli légi járművet a földfelszín legközelebbi pontjától számított 120 méteren belül tartják, kivéve, ha akadály feletti átrepülésre kerül sor a melléklet A. részében meghatározottak szerint;
- f) repülés közben a pilóta nélküli légi jármű nem szállít veszélyes árut, és nem szór le semmilyen anyagot.

(2) A „nyílt” kategóriájú UAS-műveleteket a melléklet A. részében meghatározott követelményeknek megfelelően három alkategóriába kell sorolni.

*5. cikk***Az UAS-műveletek „speciális” kategóriája**

(1) Amennyiben a 4. cikkben vagy a melléklet A. részében meghatározott követelmények egyike nem teljesül, az UAS-üzembentartó a 12. cikk szerinti műveleti engedélyt szerez a nyilvántartásba vétele szerinti tagállam illetékes hatóságától.

▼B

(2) A 12. cikk szerinti műveleti engedély iránti kérelem illetékes hatósághoz történő benyújtásakor az üzemben tartó a 11. cikkkel összhangban kockázatértékelést végez, és azt a kérelemmel együtt benyújtja, beleértve a megfelelő kockázatsökkentő intézkedéseket is.

(3) A melléklet B. részének UAS.SPEC.040 pontja értelmében az illetékes hatóság műveleti engedélyt ad ki, ha úgy ítéli meg, hogy az operatív kockázatok a 12. cikk összhangban megfelelő módon csökkentésre kerültek.

(4) Az illetékes hatóság a műveleti engedélyben feltünteti, hogy az engedély:

- a) egy vagy több, az idő vagy a helyszín, vagy mindkettő tekintetében meghatározott művelet jóváhagyására vonatkozik-e. A műveleti engedélyben szerepelnie kell a kapcsolódó kockázatsökkentő intézkedések pontos listájának;
- b) a melléklet C. része szerinti könnyű UAS-üzembentartói tanúsítvány (LUC) jóváhagyására vonatkozik-e.

▼M1

(5) Amennyiben az UAS-üzembentartó a melléklet B. része UAS.SPEC.020 pontjának megfelelően nyilatkozatot nyújt be a nyilvántartásba vétel szerinti tagállam illetékes hatóságához egy olyan műveletre vonatkozóan, amely megfelel az említett melléklet 1. függelékében meghatározott standard forgatókönyvnek, az UAS-üzembentartó nem köteles az e cikk (1)–(4) bekezdésének megfelelően műveleti engedélyt szerezni, és a 12. cikk (5) bekezdésében meghatározott eljárás alkalmazandó. Az UAS-üzembentartónak az említett melléklet 2. függelékében említett nyilatkozatot kell használnia.

▼B

(6) A műveleti engedély és a nyilatkozat nem követelhető meg:

- a) a melléklet UAS.LUC.060 pontja szerinti megfelelő jogosultságokat tartalmazó könnyű UAS-üzembentartói tanúsítvánnyal rendelkező UAS-üzembentartók esetében;
- b) a 16. cikknek megfelelő engedéllyel rendelkező légi jármű-modellező klubok vagy egyesületek keretében végrehajtott műveletek esetében.

*6. cikk***Az UAS-műveletek „engedélyköteles” kategóriája**

(1) Egy művelet csak akkor minősül „engedélyköteles” kategóriájú UAS-műveletnek, ha teljesülnek a következő követelmények:

- a) az UAS tanúsítása az (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendelet 40. cikke (1) bekezdésének a), b) és c) pontja alapján történt; valamint
- b) a műveletet a következő feltételek legalább egyike mellett végzik:
 - i. embertömeg felett;
 - ii. a művelet személyek szállítását is magában foglalja;
 - iii. a művelet veszélyes áruk szállítását is magában foglalja, ami baleset esetén nagy fokú kockázatot jelenthet harmadik felek számára.

▼B

(2) Az UAS-műveletet az „engedélyköteles” kategóriába kell besorolni továbbá, amennyiben az illetékes hatóság a 11. cikkben meghatározott kockázatértékelés alapján úgy ítéli meg, hogy a művelet kockázata nem csökkenthető megfelelően az UAS tanúsítása és az UAS-üzembentartó tanúsítása, valamint adott esetben a távpilóta engedélyezése nélkül.

*7. cikk***Az UAS-sel végzett műveletekre vonatkozó szabályok és eljárások**

(1) A „nyílt” kategóriájú UAS-műveleteknek meg kell felelniük a melléklet A. részében meghatározott operatív korlátozásoknak.

(2) A „speciális” kategóriájú UAS-műveleteknek meg kell felelniük a 12. cikkben említett műveleti engedélyben vagy a 16. cikkben említett engedélyben, illetve a melléklet 1. függeléke szerinti, az UAS-üzembentartó általi nyilatkozatban említett standard forgatókönyvben meghatározott operatív korlátozásoknak.

Ez a bekezdés nem alkalmazandó, ha az UAS-üzembentartó megfelelő jogosultságokat tartalmazó könnyű UAS-üzembentartói tanúsítvánnyal rendelkezik.

A „speciális” kategóriájú UAS-műveletek a 923/2012/EU bizottsági végrehajtási rendeletben ⁽²⁾ meghatározott alkalmazandó működési követelmények hatálya alá tartoznak.

(3) Az „engedélyköteles” kategóriájú UAS-műveletek a 923/2012/EU végrehajtási rendelet, a 965/2012/EU ⁽³⁾ és az 1332/2011/EU bizottsági végrehajtási rendeletben ⁽⁴⁾ meghatározott alkalmazandó üzemeltetési követelmények hatálya alá tartoznak.

*8. cikk***A távpilóták kompetenciájával kapcsolatos szabályok és eljárások**

(1) A „nyílt” kategóriájú UAS-műveleteket végző távpilótáknak meg kell felelniük a melléklet A. részében meghatározott kompetenciakövetelményeknek.

⁽²⁾ A Bizottság 923/2012/EU végrehajtási rendelete (2012. szeptember 26.) a közös repülési szabályok és a léginavigációs szolgáltatásokra és eljárásokra vonatkozó működési rendelkezések meghatározásáról, valamint az 1035/2011/EU végrehajtási rendelet és az 1265/2007/EK, az 1794/2006/EK, a 730/2006/EK, az 1033/2006/EK és a 255/2010/EU rendelet módosításáról (HL L 281., 2012.10.13., 1. o.).

⁽³⁾ A Bizottság 965/2012/EU rendelete (2012. október 5.) a légi járművek üzemben tartásához kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő meghatározásáról (HL L 296., 2012.10.25., 1. o.).

⁽⁴⁾ A Bizottság 1332/2011/EU végrehajtási rendelete (2011. december 16.) a levegőben történő ütközések elhárítását szolgáló közös légtérhasználati követelmények és üzemeltetési eljárások meghatározásáról (HL L 336., 2011.12.20., 20. o.).

▼B

(2) A „speciális” kategóriájú UAS-műveleteket végző távpilótáknak meg kell felelniük az illetékes hatóság által kiadott műveleti engedélyben, illetve a melléklet 1. függeléke vagy a könnyű UAS-üzembentartói tanúsítvány szerinti standard forgatókönyvben meghatározott kompetenciakövetelményeknek, és rendelkezniük kell legalább a következő kompetenciákkal:

- a) az operatív eljárások alkalmazásának képessége (normál, vészhelyzeti és sürgősségi eljárások, repüléstervezés, repülés előtti és repülés utáni ellenőrzések);
- b) légiforgalmi kommunikáció folytatásának képessége;
- c) a pilóta nélküli légi jármű repülési útvonalának és automatizálásának kezelése;
- d) irányítás, csapatmunka, önállóság;
- e) problémamegoldás és döntéshozatal;
- f) helyzetismeret;
- g) terhelésvezérlés;
- h) adott esetben feladatkoordináció vagy -átadás.

(3) A légi jármű-modellező klubok vagy egyesületek keretében működő távpilótáknak meg kell felelniük a 16. cikkkel összhangban kiadott engedélyben meghatározott minimális kompetenciakövetelményeknek.

*9. cikk***A távpilóta minimális életkora**

(1) A „nyílt” és „speciális” kategóriába tartozó UAS-műveleteket végző távpilóták alsó korhatára 16 év.

(2) Nem kötelező alsó korhatárt meghatározni a távpilóták esetében:

- a) ha azok az e rendelet mellékletének A. részében meghatározott A1 alkategóriában végeznek műveletet az (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendelet mellékletének 1. részében meghatározott C0 osztályú UAS-sel, amely a 2009/48/EK irányelv értelmében játéknak minősül;
- b) ha azok olyan saját építésű UAS-sel végeznek műveletet, amelynek felszállótömege kevesebb, mint 250 g;
- c) ha azok az (1) bekezdésnek és a 8. cikknek megfelelő távpilóta közvetlen felügyelete alatt végeznek műveletet.

▼B

(3) A tagállamok kockázatalapú megközelítést alkalmazva lejjebb vihetik az alsó korhatárt a területükön végzett műveletekkel kapcsolatos sajátos kockázatok figyelembevételével:

- a) a „nyílt” kategóriába tartozó UAS-műveleteket végző távpilóták esetében legfeljebb 4 évvel;
- b) a „speciális” kategóriába tartozó UAS-műveleteket végző távpilóták esetében legfeljebb 2 évvel.

(4) Amennyiben egy tagállam lejjebb viszi a távpilóták alsó korhatárát, az érintett távpilóták számára csak az adott tagállam területén engedélyezhető UAS üzemben tartása.

(5) A légi jármű-modellező klubok vagy egyesületek keretében működő távpilóták számára a tagállamok ezektől eltérő alsó korhatárt is meghatározhatnak a 16. cikkel összhangban kiadott engedélyekben.

*10. cikk***Az UAS légi alkalmasságára vonatkozó szabályok és eljárások**

Amennyiben nem saját építésű, vagy nem a 16. cikkben említett műveletek céljából használják, illetve nem felel meg a 20. cikkben meghatározott feltételeknek, az e rendeletben meghatározott műveletekben használt UAS-nek meg kell felelnie az (EU) 2018/1139 rendelet 58. cikke értelmében elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktusokban meghatározott légi alkalmassági műszaki követelményeknek, szabályoknak és eljárásoknak.

*11. cikk***Az operatív kockázatok értékelésére vonatkozó szabályok**

(1) Az operatív kockázatok értékelésének:

- a) le kell írnia az UAS-művelet jellemzőit;
- b) megfelelő operatív biztonsági célokat kell javasolnia;
- c) azonosítania kell a földi és légi műveletek kockázatait, figyelembe véve az alábbiakat:
 - i. annak a veszélynek a mértéke, amelyet az adott tevékenység a földön tartózkodó harmadik személyekre vagy vagyontárgyakra jelenthet;
 - ii. az érintett pilóta nélküli légi jármű összetettsége, teljesítménye és operatív jellemzői;
 - iii. a repülés célja, az UAS típusa, a más légi járművel való ütközés valószínűsége és az igénybe vett légtér besorolása;

▼B

- iv. az UAS-művelet vagy -tevékenység típusa, terjedelme és összetettsége, ideértve adott esetben a felelős szervezet vagy személy által kezelt forgalom volumenét és típusát is;
 - v. annak mértéke, hogy az UAS-műveletből fakadó kockázat által érintett személyek mennyire képesek felmérni és ellenőrzésük alatt tartani ezeket a kockázatokat;
- d) azonosítani kell a lehetséges kockázatsökkentő intézkedések körét;
- e) meg kell határozni a kiválasztott kockázatsökkentő intézkedések eredményességének szükséges szintjét oly módon, hogy a művelet biztonságosan végrehajtható legyen.
- (2) Az UAS-művelet leírásának legalább az alábbiakat kell tartalmaznia:
- a) a végzett tevékenységek jellege;
 - b) a tervezett művelet operatív környezete és földrajzi területe, különösen a következők: lakott terület feletti átrepülés, domborzati viszonyok, a légtér típusa, a művelet által érintett légtérrész, a szükséges kockázati pufferként szolgáló légtérrész, ideértve a földrajzi övezetekre vonatkozó működési követelményeket is;
 - c) a művelet összetettsége, ideértve különösen a tervezésre és a végrehajtásra, a személyi kompetenciákra, a tapasztalatra és az összetételre, valamint a művelet végrehajtásához igénybe venni kívánt szükséges technikai eszközökre vonatkozó adatokat;
 - d) az UAS műszaki jellemzői, beleértve a teljesítményt (tekintettel a tervezett művelet körülményeire), valamint adott esetben a nyilvántartási szám;
 - e) az érintett személyek alkalmassága a művelet elvégzésére, beleértve a személyzet összetételét, szerepét, felelősségi köreit, képzettségét és közelmúltbeli tapasztalatait.
- (3) Figyelembe véve az UAS-művelet sajátos jellemzőit, az értékelésnek javaslatot kell tennie egy olyan biztonsági célszintre, amely megfelel a pilótával történő repülés biztonsági szintjének.
- (4) A kockázatok azonosításának magában kell foglalnia az alábbiak meghatározását:
- a) a művelet nem csökkentett földi kockázata, figyelembe véve a művelet típusát és a művelet végzésének körülményeit, beleértve legalább a következő kritériumokat:
 - i. VLOS vagy BVLOS;
 - ii. az átrepült terület népsűrűsége;
 - iii. embertömeg felett történő átrepülés;
 - iv. a pilóta nélküli légi jármű méretjellemzői;

▼B

- b) a művelet nem csökkentett légi kockázata, figyelembe véve az alábbiakat:
- i. a művelet helyszínéül szolgáló légtér pontos mennyisége, kibővítve a vészhelyzeti eljárásokhoz szükséges légtérrel;
 - ii. a légtér besorolása;
 - iii. az egyéb légiforgalomra és légiforgalmi szolgáltatásra (ATM) gyakorolt hatás, különös tekintettel az alábbiakra:
 - a művelet tengerszint feletti magassága;
 - ellenőrzött, illetve nem ellenőrzött légtér;
 - repülőtéri, illetve nem repülőtéri környezet;
 - városi, illetve vidéki környezet feletti légtér;
 - az egyéb forgalomtól való elkülönítés.

(5) A javasolt biztonsági célszint eléréséhez szükséges lehetséges kockázatcsökkentő intézkedések meghatározása során a következő lehetőségeket kell figyelembe venni:

- a) a földön tartózkodó személyek elszigetelésére vonatkozó intézkedések;
- b) az UAS-művelet stratégiai operatív korlátozásai, különösen:
 - i. a művelet végzésére szolgáló földrajzi terület korlátozása;
 - ii. a művelet időtartamának vagy ütemezésének a korlátozása;
- c) stratégiai kockázatcsökkentés közös repülési szabályok vagy közös légtérszerkezet és -szolgáltatások révén;
- d) az esetleges kedvezőtlen működési feltételek kezelésére való képesség;
- e) szervezési tényezők, például az UAS-üzembentartó által kidolgozott üzemelési és karbantartási eljárások, valamint a gyártói felhasználói kézikönyvnek megfelelő karbantartási eljárások;
- f) a repülés biztonságával foglalkozó személyek kompetenciájának és szakértelmének szintje;
- g) az emberi tévedés kockázata az operatív eljárások alkalmazása során;
- h) az UAS tervezési jellemzői és teljesítménye, különösen:
 - i. az ütközés kockázatát csökkentő eszközök rendelkezésre állása;

▼B

- ii. az ütközés erejét vagy a pilóta nélküli légi jármű törhetőségét korlátozó rendszerek rendelkezésre állása;
- iii. az UAS elismert szabványoknak megfelelő tervezése és üzem-biztos kialakítása.

(6) A javasolt kockázatsökkentő intézkedések eredményességét értékelni kell annak megállapítása érdekében, hogy azok arányosak-e a tervezett művelet biztonsági célkitűzéseivel és kockázataival, különösen a célból, hogy a művelet minden szakasza biztonságos legyen.

*12. cikk***A „speciális” kategóriájú UAS-műveletek engedélyezése**

(1) Az illetékes hatóság értékeli a kockázatelemzést és azon kockázatsökkentő intézkedések eredményességét, amelyeket az UAS üzemben tartója javasol annak érdekében, hogy az UAS-művelet a repülés valamennyi szakaszában biztonságos legyen.

(2) Az illetékes hatóság akkor ad ki műveleti engedélyt, ha az értékelés arra a következtetésre jut, hogy:

- a) az operatív biztonsági célok figyelembe veszik a művelet kockázatait;
- b) a műveletek elvégzésének operatív feltételeivel kapcsolatos kockázatsökkentő intézkedések, az érintett személyek kompetenciája, valamint a pilóta nélküli légi jármű műszaki jellemzői együttesen megfelelőek és kellően eredményesek ahhoz, hogy a művelet az azonosított földi és légi kockázatok fényében biztonságos legyen;
- c) az UAS üzemben tartója azt megerősítő nyilatkozatot tett, hogy a tervezett művelet megfelel minden rá alkalmazandó uniós és nemzeti szabálynak, különös tekintettel a magánélet tiszteletben tartásával, az adatvédelemmel, a felelősséggel, a biztosítással, a védelemmel és a környezetvédelemmel kapcsolatos szabályokra.

(3) Amennyiben a művelet nem tekinthető kellőképpen biztonságosnak, az illetékes hatóság tájékoztatja erről a kérelmezőt, és megindokolja, hogy miért utasította el a műveleti engedély kiadását.

(4) Az illetékes hatóság által megadott műveleti engedélynek részletesen tartalmaznia kell:

- a) az engedély hatályát;
- b) a „speciális” feltételeket, amelyek a következőkre alkalmazandók:
 - i. az UAS-műveletek és az operatív korlátozások;
 - ii. az UAS-üzembentartó és adott esetben a távpilóta előírt kompetenciái;

▼B

iii. az UAS műszaki jellemzői, ideértve adott esetben az UAS tanúsítását is;

c) az alábbi információkat:

i. az UAS-üzembentartó nyilvántartási száma és az UAS műszaki jellemzői;

ii. hivatkozás az UAS-üzembentartó által kidolgozott operatív kockázatértékelésre;

iii. a művelet operatív korlátozásai és feltételei;

iv. az UAS-üzembentartó által alkalmazandó kockázatcsökkentő intézkedések;

v. az(ok) a hely(ek), amely(ek)en a művelet végrehajtását engedélyezték, és a 13. cikk szerinti bármely más hely a tagállamokban;

vi. a művelet típusára és az olyan események típusára vonatkozó mindazon dokumentumok és nyilvántartások, amelyeket a 376/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben⁽⁵⁾ meghatározottakon felül jelenteni kell.

(5) Az 5. cikk (5) bekezdésében említett nyilatkozat kézhezvételét követően az illetékes hatóság:

a) ellenőrzi, hogy az tartalmazza-e a melléklet UAS.SPEC.020 2. pontban meghatározott összes elemet;

b) amennyiben igen, indokolatlan késedelem nélkül megerősíti az UAS üzemben tartója számára a nyilatkozat kézhezvételét és hiánytalan-ságát annak érdekében, hogy az üzemeltető megkezdhesse a műveletet.

13. cikk

Határon átnyúló és a nyilvántartásba vétel szerinti ország területén kívüli műveletek

(1) Amennyiben egy UAS üzemben tartója olyan „speciális” kategóriájú műveletet kíván végezni, amelyre a 12. cikkel összhangban már műveleti engedélyt kapott, és amelyet részben vagy egészben egy, a nyilvántartásba vétel szerinti tagállamtól eltérő tagállam légterében tervez végrehajtani, az UAS üzemben tartója a következő információkat tartalmazó kérelmet nyújt be a tervezett művelet szerinti tagállam illetékes hatóságának:

a) az UAS-üzembentartó 12. cikkel összhangban kiadott műveleti engedélyének másolata; valamint

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 376/2014/EU rendelete (2014. április 3.) a polgári légi közlekedési események jelentéséről, elemzéséről és nyomon követéséről, valamint a 996/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 2003/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az 1321/2007/EK bizottsági rendelet és az 1330/2007/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 122., 2014.4.24., 18. o.).

▼B

b) a tervezett művelet helyszíne(i), beleértve – szükség esetén – a 11. cikk (2) bekezdésének b) pontja szerint azonosított, a helyi légtérre, terepviszonyokra és népsűrűségi sajátosságokra, valamint az éghajlati viszonyokra jellemző kockázatok kezelésére szolgáló frissített kockázatsökkentő intézkedéseket.

(2) A (1) bekezdésben említett kérelem kézhezvételét követően a tervezett művelet szerinti tagállam illetékes hatósága indokolatlan késedelem nélkül értékeli a kérelmet, és megerősíti a nyilvántartásba vétel szerinti tagállam illetékes hatósága és az UAS-üzembentartó számára, hogy az (1) bekezdés b) pontjában említett frissített kockázatsökkentő intézkedések kielégítőek a tervezett helyen végrehajtandó művelet szempontjából. A megerősítés kézhezvételét követően az UAS-üzembentartó megkezdheti a tervezett műveletet, és a nyilvántartásba vétel szerinti tagállam a 12. cikk összhangban kiadott műveleti engedélybe bejegyzi az UAS-üzembentartó által alkalmazandó frissített kockázatsökkentő intézkedéseket.

(3) Amennyiben egy UAS-üzembentartó olyan „speciális” kategóriájú műveletet kíván végezni, amelyre nézve az 5. cikk (5) bekezdésével összhangban nyilatkozatot tett, és amelyet részben vagy egészben egy, a nyilvántartásba vétel szerinti tagállamtól eltérő tagállam légtérben tervez végrehajtani, az UAS-üzembentartó a tervezett művelet szerinti tagállam illetékes hatóságának benyújtja a nyilvántartásba vétel szerinti tagállamhoz benyújtott nyilatkozata másolatát, valamint a nyilatkozat kézhezvételét és hiánytalanságát megerősítő dokumentum másolatát.

▼M1

(4) Amennyiben egy, a melléklet UAS.LUC.060 pontja szerinti jogosultságokat tartalmazó könnyű UAS-üzembentartói tanúsítvánnyal rendelkező UAS-üzembentartó olyan „speciális” kategóriájú műveletet kíván végezni, amelyet részben vagy egészben egy, a nyilvántartásba vétel szerinti tagállamtól eltérő tagállam légtérben tervez végrehajtani, a tervezett üzemeltetés helye szerinti tagállam illetékes hatóságát tájékoztatnia kell a következőkről:

- a) a melléklet UAS.LUC.050 pontjának megfelelően kapott engedélyezési feltételek egy példánya; valamint
- b) a tervezett üzemeltetés helye vagy helyei e cikk (1) bekezdésének b) pontjával összhangban.

▼B*14. cikk***Az UAS-üzembentartók és a tanúsított UAS-ek nyilvántartásba vétele**

(1) A tagállamok pontos nyilvántartási rendszereket hoznak létre és tartanak fenn a tanúsításköteles UAS-ek és azon UAS-üzembentartók tekintetében, akiknek a működése kockázatot jelenthet a biztonság, a védelem, a magánélet tiszteletben tartása, valamint a személyes adatok vagy a környezet védelme szempontjából.

(2) Az UAS-üzembentartói nyilvántartási rendszereknek rendelkezniük kell a következő adatok beviteléhez és cseréjéhez szükséges rovatokkal:

- a) a természetes személyek teljes neve és születési dátuma, valamint a jogi személyek neve és azonosító száma;

▼B

- b) az UAS-üzembentartók címe;
- c) az UAS-üzembentartók e-mail-címe és telefonszáma;
- d) az UAS biztosítási kötvényszáma, ha azt az uniós vagy a nemzeti jog előírja;
- e) a következő nyilatkozat jogi személyek általi megerősítése: „A műveletben közvetlenül részt vevő valamennyi személy alkalmas feladatai ellátására, és az UAS-t csak megfelelő kompetenciaszinttel rendelkező távpilóták fogják működtetni.”;
- f) meglévő műveleti engedélyek és könnyű UAS-üzembentartói tanúsítványok (LUC-k), valamint a 12. cikk (5) bekezdésének b) pontja szerint megerősített nyilatkozatok.

(3) A tanúsításköteles pilóta nélküli légi járművekre vonatkozó nyilvántartási rendszereknek rendelkezniük kell a következő adatok beviteléhez és cseréjéhez szükséges rovatokkal:

- a) a gyártó neve;
- b) a pilóta nélküli légi jármű gyártó általi megjelölése;
- c) a pilóta nélküli légi jármű sorozatszám;
- d) azon természetes vagy jogi személy teljes neve, címe, e-mail-címe és telefonszáma, akinek/amelynek a neve alatt a pilóta nélküli légi járművet nyilvántartásba vették.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy a nyilvántartási rendszerek digitális jellegűek és átjárhatóak legyenek, és az (EU) 2018/1139 rendelet 74. cikkében említett adattáron keresztül lehetővé tegyék a kölcsönös hozzáférést és az információk cseréjét.

(5) A UAS-üzembentartók nyilvántartásba vétetik magukat:

- a) ha az alábbi pilóta nélküli légi járművek bármelyikével „nyílt” kategóriájú műveletet végeznek:
 - i. azon légi járművek, amelyek maximális felszállótömege 250 g vagy annál nagyobb, illetve ütközés esetén 80 joule-nál nagyobb mozgási energiát adhatnak le az emberre;
 - ii. azon légi járművek, amelyek fel vannak szerelve személyes adatok rögzítésére alkalmas érzékelővel, kivéve, ha megfelelnek a 2009/48/EK irányelvnek;
- b) ha bármilyen tömegű pilóta nélküli légi járművel „speciális” kategóriájú műveletet végeznek.

(6) Az UAS-üzembentartók abban a tagállamban vétetik nyilvántartásba magukat, ahol (természetes személyek esetében) lakóhellyel rendelkeznek vagy (jogi személyek esetében) székhelyük található, és gondoskodnak arról, hogy nyilvántartási adataik pontosak legyenek. Egy UAS-üzembentartó nem lehet egy időben egynél több tagállamban nyilvántartásba véve.

A tagállamok egyedi digitális nyilvántartási számot adnak ki az UAS-üzembentartóknak és a nyilvántartásba vételt igénylő UAS-eknek, lehetővé téve egyedi azonosításukat.

Az UAS-üzembentartók nyilvántartási számát olyan szabványok alapján kell meghatározni, amelyek támogatják a nyilvántartási rendszerek átjárhatóságát.

▼B

(7) A tanúsításköteles pilóta nélküli légi járművek tulajdonosa nyilvántartásba véteti a pilóta nélküli légi járművet.

A pilóta nélküli légi járművek tagállami hovatartozását és nyilvántartási jelét az ICAO 7. mellékletével összhangban kell megállapítani. Egy pilóta nélküli légi jármű nem lehet egy időben egynél több államban nyilvántartásba véve.

(8) Az UAS-üzembentartók minden olyan pilóta nélküli légi járművön feltüntetik nyilvántartási számukat, amely megfelel az (5) bekezdésben leírt feltételeknek.

▼MI

(9) A tagállamok a (2) bekezdésben meghatározott adatokon kívül további személyazonossági adatokat is gyűjthetnek az UAS-üzembentartóktól.

▼B*15. cikk***Az UAS-műveletek földrajzi övezeteivel kapcsolatos operatív feltételek**

(1) Az UAS-műveletek földrajzi övezeteinek biztonsági, védelmi vagy környezetvédelmi okokból, illetőleg a magánélet védelme céljából történő kijelölésekor a tagállamok:

▼MI

a) tilalmat rendelhetnek el valamennyi UAS-művelet vagy azok egy része tekintetében, különleges feltételeket szabhatnak valamennyi UAS-művelet vagy azok egy része tekintetében, vagy előzetes repülési engedély meglétét írhatják elő valamennyi UAS-művelet vagy azok egy része tekintetében;

▼B

b) az UAS-műveleteket meghatározott környezetvédelmi előírások hatálya alá helyezhetik;

c) meghatározhatják az engedélyezett UAS-osztályok körét;

d) csak bizonyos műszaki jellemzőkkel – különösen távoli azonosítási rendszerekkel vagy a földrajzi helymeghatározási rendszerekkel – rendelkező UAS-ekre korlátozhatják az engedélyezett UAS-ek körét.

(2) Az illetékes hatóság által elvégzett kockázatértékelés alapján a tagállamok kijelölhetnek bizonyos olyan földrajzi övezeteket is, amelyekben az UAS-műveletek mentesek a „nyílt” kategóriára vonatkozó egy vagy több követelmény alól.

(3) Amennyiben az (1) vagy (2) bekezdés értelmében a tagállamok földrajzi helymeghatározás céljából kijelölik az UAS-műveletek földrajzi övezeteit, biztosítaniuk kell, hogy az UAS-műveletek földrajzi övezeteire vonatkozó információk, beleértve azok érvényességi idejét is, közös és egységes digitális formátumban nyilvánosan hozzáférhető legyenek.

*16. cikk***Légijármű-modellező klubok vagy egyesületek keretében végrehajtott UAS-műveletek**

(1) Légijármű-modellező klubok vagy egyesületek kérésére az illetékes hatóság légijármű-modellező klubok vagy egyesületek keretében végrehajtott UAS-műveletekre vonatkozó engedélyt adhat ki.

(2) Az (1) bekezdésben említett engedélyt a következők bármelyikével összhangban kell kibocsátani:

a) a vonatkozó nemzeti szabályok;

▼B

- b) a légi jármű-modellező klub vagy egyesület bevett eljárásai, szervezeti felépítése és irányítási rendszere, amelyek biztosítják, hogy:
- i. a légi jármű-modellező klubok vagy egyesületek keretében működő távpilóták tudomást szerezzenek az illetékes hatóság által kiadott engedélyben meghatározott feltételekről és korlátozásokról;
 - ii. a légi jármű-modellező klubok vagy egyesületek keretében működő távpilóták segítséget kapjanak az UAS biztonságos és az engedélyben meghatározott feltételekkel és korlátozásokkal összhangban lévő üzemben tartásához szükséges minimális kompetencia megszerzéséhez;
 - iii. a légi jármű-modellező klub vagy egyesület megfelelő intézkedést hozzon, amikor arról tájékoztatják, hogy a légi jármű-modellező klub vagy egyesület keretében működő távpilóta nem felel meg az engedélyben meghatározott feltételeknek és korlátozásoknak, és szükség esetén értesítse az illetékes hatóságot;
 - iv. az illetékes hatóság kérésére a légi jármű-modellező klub vagy egyesület felügyeleti és ellenőrzési célból dokumentációt nyújtson be.

(3) Az (1) bekezdésben említett engedélyben meg kell határozni azokat a feltételeket, amelyek mellett a légi jármű-modellező klubok vagy egyesületek keretében végzett műveletek végrehajthatók, az engedélyt pedig pedig annak a területére kell korlátozni, ahol azt kibocsátották.

(4) A tagállamok lehetővé tehetik a légi jármű-modellező klubok vagy egyesületek számára, hogy tagjaikat a 14. cikk szerint létrehozott nyilvántartási rendszerben nyilvántartásba vegyék. Ertérő esetben a légi jármű-modellező klubok vagy egyesületek tagjai a 14. cikknek megfelelően magukat vétetik nyilvántartásba.

*17. cikk***Az illetékes hatóság kijelölése**

- (1) Az egyes tagállamok illetékes hatóságként jelölnek ki egy vagy több szervet a 18. cikkben említett feladatok ellátására.
- (2) Amennyiben egy tagállam egynél több szervet jelöl ki illetékes hatóságként, akkor:
- a) egyértelműen meghatározza az egyes illetékes hatóságok felelősségi körét;
 - b) megfelelő koordinációs mechanizmust hoz létre a szóban forgó szervek viszonylatában az e rendelet hatálya alá tartozó valamennyi szervezet és személy hatékony felügyeletének biztosítása érdekében.

*18. cikk***Az illetékes hatóság feladatai**

Az illetékes hatóság a következőkért felel:

- a) e rendelet végrehajtása;

▼B

- b) az UAS-üzembentartók tanúsítványainak, valamint az „engedélyköteles” kategóriájú UAS-műveleteket végző távpilóták engedélyeinek kiadása, felfüggesztése vagy visszavonása;
- c) a melléklet UAS.OPEN.020 és UAS.OPEN.040. pontja szerinti online elméleti vizsga letételét igazoló bizonyítvány kiadása távpilótáknak, valamint a távpilóták számára a melléklet UAS.OPEN.030 pontja szerinti kompetenciatanúsítvány kiállítása, módosítása, felfüggesztése, korlátozása vagy visszavonása;
- d) műveleti engedélyek és könnyű UAS-üzembentartói tanúsítványok kiállítása, módosítása, felfüggesztése, korlátozása vagy visszavonása, valamint a „speciális” kategóriájú UAS-műveletek végrehajtásához szükséges nyilatkozatok hiánytalanságának ellenőrzése;
- e) az UAS-műveleti engedélyekkel, nyilatkozatokkal, valamint a távpilóták kompetenciatanúsítványaival és a könnyű UAS-üzembentartói tanúsítványokkal kapcsolatos dokumentumok, nyilvántartások és jelentések kezelése;
- f) az UAS-műveletek tagállamok által meghatározott és az adott állam nemzeti légtérben létrehozott földrajzi övezeteire vonatkozó információk hozzáférhetővé tétele közös és egységes digitális formátumban;
- g) a kézhezvételt és hiánytalanságot a 12. cikk (5) bekezdése b) pontjának megfelelően megerősítő dokumentum vagy a 13. cikk (2) bekezdése szerinti megerősítő dokumentum kiadása;
- h) kockázatalapú felügyeleti rendszer kialakítása a következők tekintetében:
 - i. olyan UAS-üzembentartók, akik nyilatkozatot nyújtottak be, illetve műveleti engedéllyel vagy könnyű UAS-üzembentartói tanúsítvánnyal rendelkeznek;
 - ii. a 16. cikkben említett engedéllyel rendelkező modellező klubok és egyesületek;
- i) a „nyílt” kategóriájú műveletektől eltérő műveletek esetében olyan UAS-üzembentartók kockázati profilján, megfelelési szintjén és biztonsági teljesítményén alapuló ellenőrzési terv készítése, akik nyilatkozatot nyújtottak be, illetve az illetékes hatóság által kibocsátott tanúsítvánnyal rendelkeznek;
- j) a „nyílt” kategóriájú műveletektől eltérő műveletek esetében olyan UAS-üzembentartókkal kapcsolatos vizsgálatok végzése, akik nyilatkozatot nyújtottak be, illetve az UAS-ek vizsgálatáért felelős, valamint az UAS-üzembentartók és a távpilóták e rendeletnek való megfelelését biztosító illetékes hatóság által kibocsátott tanúsítvánnyal rendelkeznek;

▼B

- k) a „nyílt” vagy „speciális” kategóriájú műveleteket végző üzemben tartók meg nem feleléssel kapcsolatos és a 19. cikk (2) bekezdésével összhangban bejelentett eseteinek felderítésére és kivizsgálására szolgáló rendszer végrehajtása;
- l) az UAS-üzembentartók számára az UAS-műveletek biztonságát elősegítő tájékoztatás és iránymutatás nyújtása;
- m) nyilvántartási rendszerek létrehozása és fenntartása a tanúsításköteles UAS-ek és azon UAS-üzembentartók tekintetében, akiknek a működése kockázatot jelenthet a biztonság, a védelem, a magánélet tiszteletben tartása, valamint a személyes adatok vagy a környezet védelme szempontjából.

*19. cikk***Biztonsági adatok**

(1) A tagállamok illetékes hatóságai, valamint az (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendelet 36. cikkében említett piacfelügyeleti és ellenőrző hatóságok biztonsági kérdésekben együttműködnek, és eljárásokat alakítanak ki a biztonsági adatok hatékony cseréjére.

(2) A 376/2014/EU rendeletnek megfelelően az UAS-üzembentartók minden biztonsággal kapcsolatos eseményt jelentenek az illetékes hatóságnak, és megosztják az általuk üzemben tartott UAS-re vonatkozó információkat.

(3) Az Európai Unió Repülésbiztonsági Ügynöksége (a továbbiakban: Ügynökség) és az illetékes hatóságok az (EU) 2018/1139 rendelet 119. cikkével és végrehajtási jogi aktsaival összhangban összegyűjtik, elemzik és közzéteszik a területükön végzett UAS-műveletekre vonatkozó biztonsági adatokat.

(4) Miután kézhez kapták az (1), (2) vagy (3) bekezdésben említett adatokat, az Ügynökség és az illetékes hatóság a rendelkezésre álló lehető legpontosabb tények és elemzések alapján megteszik a szükséges intézkedéseket a biztonsággal kapcsolatos kérdésekre vonatkozóan, figyelembe véve a repülésbiztonság különböző részterületei közötti, valamint a repülésbiztonság, a kiberbiztonság és a légi közlekedés szabályozásának más műszaki területei közötti kölcsönhatásokat.

(5) Amennyiben az illetékes hatóság vagy az Ügynökség a (4) bekezdésnek megfelelően intézkedéseket hoz, haladéktalanul értesíti az összes olyan érdekelt felet és szervezetet, amelyeknek az (EU) 2018/1139 rendelettel és annak végrehajtási jogi aktsaival összhangban meg kell felelniük a szóban forgó intézkedéseknek.

▼B*20. cikk* **Egyes „nyílt” kategóriájú műveletek keretében használt UAS-ekre vonatkozó külön rendelkezések**

A 768/2008/EK határozat ⁽⁶⁾ szerinti azon UAS-típusok műveleteit, amelyek nem felelnek meg az (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendeletnek, és amelyek nem saját építésűek, továbbra is engedélyezni kell az alábbi feltételek mellett, amennyiben azokat 2022. július 1. előtt hozták forgalomba:

- a) a melléklet A. részében meghatározott A1 alkategóriában, feltéve, hogy a pilóta nélküli légi jármű maximális felszállótömege kevesebb, mint 250 g, beleértve a hasznos terhet is;
- b) a melléklet A. részében meghatározott A3 alkategóriában, feltéve, hogy a pilóta nélküli légi jármű maximális felszállótömege kevesebb, mint 25 kg, beleértve a tüzelőanyag tömegét és a hasznos terhet is.

21. cikk **Engedélyek, nyilatkozatok és tanúsítványok kiigazítása**

(1) Az UAS-üzembentartók részére kiadott engedélyek, a távpilóták kompetenciatanúsítványai és az UAS-üzembentartók által tett nyilatkozatok vagy az ezekkel egyenértékű, a nemzeti jogszabályok alapján kiadott dokumentumok 2021. július 1-ig érvényben maradnak.

(2) 2021. július 1-ig a tagállamok e rendeletnek megfelelően átalakítják a már meglévő, távpilótákra vonatkozó kompetenciatanúsítványokat és UAS-üzembentartói engedélyeiket vagy nyilatkozataikat, illetve az ezekkel egyenértékű dokumentumokat, beleértve azokat is, amelyeket az említett időpontig adnak ki.

(3) A 14. cikk sérelme nélkül, a légi jármű-modellező klubok vagy egyesületek keretében végrehajtott UAS-műveletek végzését 2022. július 1-ig továbbra is engedélyezni kell a vonatkozó nemzeti szabályok szerint és a 16. cikk szerinti engedély nélkül.

▼M1*22. cikk*

A 20. cikk sérelme nélkül, a „nyílt” kategóriába tartozó műveletet végző, az (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet ⁽⁷⁾ mellékletének 1–5. részében foglalt követelményeknek meg nem felelő UAS használata az e rendelet hatálybalépését követő egy évvel kezdődő kétéves átmeneti időszakra a következő feltételek mellett engedélyezett:

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 768/2008/EK határozata (2008. július 9.) a termékek forgalomba hozatalának közös keretrendszeréről, valamint a 93/465/EGK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 218., 2008.8.13., 82. o.).

⁽⁷⁾ A Bizottság (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendelete (2019. március 12.) a pilóta nélküli légi jármű-rendszerekről és a pilóta nélküli légi jármű-rendszerek harmadik országbeli üzembentartóiról (HL L 152., 2019.6.11., 1. o.).

▼M1

- a) azon pilóta nélküli légi járművekkel, amelyek felszállótömege 500 g-nál kevesebb, az érintett tagállam által meghatározott kompetenciaszinttel rendelkező távpilóta végezhet műveleteket a melléklet A. része UAS.OPEN.020 1. pontjában meghatározott működési követelmények betartása mellett;
- b) azon pilóta nélküli légi járművekkel, amelyek felszállótömege 2 kg-nál kevesebb, a melléklet A. része UAS.OPEN.030 2. pontjában meghatározott kompetenciaszinttel legalább egyenértékű kompetenciaszinttel rendelkező távpilóta végezhet műveleteket oly módon, hogy a légi jármű legalább 50 m vízszintes távolságot tart az emberektől;
- c) azon pilóta nélküli légi járművekkel, amelyek felszállótömege 25 kg-nál kisebb, a melléklet A. része UAS.OPEN.020 4. pontjának b) alpontjában meghatározott kompetenciaszinttel legalább egyenértékű kompetenciaszinttel rendelkező távpilóta végezhet műveleteket a melléklet A. része UAS.OPEN.040 1. és 2. pontjában meghatározott működési követelmények betartása mellett.

23. cikk

(1) Ez a rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

E rendeletet 2020. július 1-jétől kell alkalmazni.

(2) Az 5. cikk (5) bekezdése és az UAS.SPEC.050 pont 1. l) pontja 2021. december 2-től alkalmazandó;

(3) Az UAS.OPEN.060 2. g) pont 2022. július 1-jétől alkalmazandó.

(4) A 21. cikk (1) bekezdésének sérelme nélkül 2021. december 2-ig a tagállamok az 5. cikk (5) bekezdésével összhangban nemzeti standard forgatókönyveken alapuló nyilatkozatokat is elfogadhatnak az UAS-üzembentartók részéről, amennyiben e nemzeti forgatókönyvek megfelelnek a melléklet UAS.SPEC.020 pontjában foglalt követelményeknek.

Az ilyen nyilatkozatok érvényessége 2023. december 2-ig tart.

(5) A 15. cikk (3) bekezdését 2021. július 1-jétől kell alkalmazni.

▼B

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

▼ **M1***MELLÉKLET***„NYÍLT” ÉS „SPECIÁLIS” KATEGÓRIÁJÚ UAS-MŰVELETEK***A RÉSZ***„NYÍLT” KATEGÓRIÁJÚ UAS-MŰVELETEK**

UAS.OPEN.010 Általános rendelkezések

1. A „nyílt” műveletek kategóriája – az operatív korlátozások, a távpilótára vonatkozó követelmények és az UAS-re vonatkozó műszaki követelmények alapján – három alkategóriára oszlik: A1, A2 és A3.
2. Amennyiben az UAS-művelet magában foglalja a pilóta nélküli légi járműnek a terep valamely természetes magaslatáról induló vagy a terep természetes magaslatai feletti repülését, a pilóta nélküli légi járművet a föld felszínének hozzá legközelebb eső pontjától számított 120 méteren belül kell tartani. A távolságok mérését a terep földrajzi adottságaihoz – például síkság, dombosság, hegység – kell igazítani.
3. Ha a pilóta nélküli légi jármű egy 105 méternél magasabb mesterséges akadálytól vízszintesen mérve legfeljebb 50 méteres távolságra repül, akkor az akadályért felelős szerv kérésére az UAS-művelet magassága az akadály magasságától számított legfeljebb 15 méterrel megnövelhető.
4. A 2. ponttól eltérve, a hasznos terhet is beleszámítva 10 kg-nál kisebb maximális felszállótömegű pilóta nélküli vitorlázó repülőgép a föld felszínének hozzá legközelebb eső pontjától számított 120 méternél magasabban is repülhet, feltéve, hogy a távpilóta felett sohasem repül 120 méternél nagyobb magasságban.

UAS.OPEN.020 UAS-műveletek az A1 alkategóriában

Az A1 alkategóriában végzett UAS-műveleteknek meg kell felelniük valamennyi alábbi feltételnek:

1. Az 5. d) pontban említett pilóta nélküli légi jármű esetében a műveletet úgy kell végezni, hogy a távpilóta által irányított pilóta nélküli légi jármű ne repüljön át embertömeg felett, illetve – amennyire az észszerűen elvárható – külső személy felett. Külső személy feletti nem várt átrepülés esetén a távpilóta a lehető legnagyobb mértékben csökkenti a pilóta nélküli légi jármű említett személy feletti átrepülésének időtartamát.
2. Az 5. a), 5. b) és 5. c) pontban említett pilóta nélküli légi jármű esetében a műveletet úgy kell végezni, hogy a távpilóta által irányított pilóta nélküli légi jármű átrepülhet külső személy felett, de sohasem repülhet át embertömeg felett.
3. A 4. cikk (1) bekezdésének d) pontjától eltérve, ha a követési üzemmód aktív, a műveletet a távpilótától számított 50 méteres távolságon belül kell végezni.
4. A műveletet olyan távpilótának kell végrehajtania, aki:
 - a) ismeri az UAS gyártója által rendelkezésre bocsátott gyártói utasításokat,

▼ M1

- b) az (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendelet mellékletének 2. részében meghatározottak szerinti, C1 osztályú pilóta nélküli légi jármű esetében online tanfolyamot végzett, majd az összes pontszám legalább 75 %-át elérve sikeresen teljesítette az illetékes hatóság által vagy az UAS-üzembentartó nyilvántartásba vétele szerinti tagállam illetékes hatósága által kijelölt szervezet által biztosított online elméleti vizsgát. A vizsgának 40 feleletválasztós kérdésből kell állnia a következő témakörök közötti megfelelő eloszlásban:
- i. repülésbiztonság;
 - ii. légtérkorlátozások;
 - iii. a légi közlekedés szabályozása;
 - iv. az emberi teljesítőképesség határai;
 - v. operatív eljárások;
 - vi. általános UAS-ismeretek;
 - vii. a magánélet tiszteletben tartása és az adatvédelem;
 - viii. biztosítás;
 - ix. védelem.
5. A műveletet olyan pilóta nélküli légi járművel kell végezni, amely:
- a) saját építésű UAS esetében a hasznos terhet is beleszámítva 250 g-nál kisebb maximális felszállótömeggel és 19 m/s-nál kisebb maximális üzemi sebességgel rendelkezik; vagy
 - b) megfelel a 20. cikk a) pontjában meghatározott követelményeknek;
 - c) C0 osztályú jelöléssel rendelkezik és megfelel az (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendelet mellékletének 1. részében a szóban forgó osztályra vonatkozóan meghatározott követelményeknek; vagy
 - d) C1 osztályú jelöléssel rendelkezik, megfelel az (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendelet mellékletének 2. részében a szóban forgó osztályra vonatkozóan meghatározott követelményeknek, és aktív és aktualizált közvetlen távoli azonosítási rendszerrel és földrajzi helyzetudatossági funkcióval működik.

UAS.OPEN.030 UAS-műveletek az A2 alkategóriában

Az A2 alkategóriában végzett UAS-műveleteknek meg kell felelniük valamennyi alábbi feltételnek:

1. A műveletet úgy kell végezni, hogy a pilóta nélküli légi jármű ne repüljön át külső személy felett, és az UAS-műveletre legalább 30 méteres biztonságos vízszintes távolságban kerüljön sor; a távpilóta a külső személytől való vízszintes biztonsági távolságot minimum 5 méterre csökkentheti, amennyiben a pilóta nélküli légi járművet aktív kis sebességű üzemmódban működteti, és miután a helyzetet az alábbiak tekintetében értékelte:
 - a) időjárási viszonyok;
 - b) a pilóta nélküli légi jármű teljesítménye,
 - c) az átrepült terület elkülönítése.

▼ **M1**

2. A műveletet olyan távpilótának kell végrehajtania, aki ismeri az UAS gyártója által rendelkezésre bocsátott gyártói utasításokat, és rendelkezik a távpilótáknak az illetékes hatóság vagy egy olyan szervezet által kibocsátott kompetenciatanúsítványával, amelyet az UAS-üzembentartó nyilvántartásba vétele szerinti tagállam illetékes hatósága jelölt ki. Ezt a tanúsítványt a valamennyi alábbi feltételnek a feltüntetett sorrendben való megfelelést követően kell beszerezni:
- a) online tanfolyam elvégzése és online elméleti vizsga sikeres teljesítése az UAS.OPEN.020 4. b) pontban említettek szerint;
 - b) önállóan végzett gyakorlati képzés teljesítése az UAS.OPEN.040 1. és 2. pontban meghatározott A3 alkategória operatív feltételei tekintetében;
 - c) nyilatkozat a b) pontban meghatározott önállóan végzett gyakorlati képzés teljesítéséről, valamint az illetékes hatóság által vagy az UAS-üzembentartó nyilvántartásba vétele szerinti tagállam illetékes hatósága által kijelölt szervezetnél biztosított további elméleti vizsga sikeres teljesítése, az összes pontszám legalább 75 %-át elérve. A vizsgának legalább 30 feleletválasztós kérdésből kell állnia a következő témakörök közötti megfelelő eloszlásban, és célja, hogy felmérje a távpilótáknak a földi kockázat technikai és operatív jellegű csökkentésével kapcsolatos ismereteit:
 - i. meteorológia;
 - ii. az UAS repülési teljesítménye;
 - iii. a földi kockázat technikai és operatív jellegű csökkentése.
3. A műveletet olyan pilóta nélküli légi járművel kell végezni, amely C2 osztályú jelöléssel rendelkezik, megfelel az (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendelet mellékletének 3. részében a szóban forgó osztályra vonatkozóan meghatározott követelményeknek, és aktív és aktualizált közvetlen távoli azonosítási rendszerrel és földrajzi helyzetadatossági funkcióval működik.

UAS.OPEN.040 UAS-műveletek az A3 alkategóriában

Az A3 alkategóriában végzett UAS-műveleteknek meg kell felelniük valamennyi alábbi feltételnek:

1. A műveletet olyan területen kell végezni, ahol a távpilóta észszerűen elvárhatja, hogy a pilóta nélküli légi jármű az UAS-művelet teljes ideje alatt nem fog veszélyeztetni külső személyeket;
2. A műveletet lakott, kereskedelmi, ipari vagy szabadidős területektől legalább 150 méteres biztonságos vízszintes távolságban kell végezni.
3. A műveletet olyan távpilótának kell végrehajtania, aki ismeri az UAS gyártója által rendelkezésre bocsátott gyártói utasításokat, és aki elvégzett egy online tanfolyamot és sikeresen teljesített egy online elméleti vizsgát az UAS.OPEN.020 4. b) pontban meghatározottak szerint.
4. A műveletet olyan pilóta nélküli légi járművel kell végezni, amely:
 - a) saját építésű UAS esetében a hasznot terhet is beleszámítva 25 kg-nál kisebb maximális felszállótömeggel rendelkezik; vagy
 - b) megfelel a 20. cikk b) pontjában meghatározott követelményeknek;

▼ **M1**

- c) C2 osztályú jelöléssel rendelkezik, megfelel az (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendelet mellékletének 3. részében a szóban forgó osztályra vonatkozóan meghatározott követelményeknek, és aktív és aktualizált közvetlen távoli azonosítási rendszerrel és földrajzi helyzet tudatossági funkcióval működik; vagy
- d) C3 osztályú jelöléssel rendelkezik, megfelel az (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendelet mellékletének 4. részében a szóban forgó osztályra vonatkozóan meghatározott követelményeknek, és aktív és aktualizált közvetlen távoli azonosítási rendszerrel és földrajzi helyzet tudatossági funkcióval működik; vagy
- e) C4 osztályú jelöléssel rendelkezik és megfelel az (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendelet mellékletének 5. részében a szóban forgó osztályra vonatkozóan meghatározott követelményeknek.

UAS.OPEN.050 Az UAS-üzembentartó felelősségi köre

Az UAS-üzembentartónak meg kell felelnie valamennyi alábbi feltételnek:

1. A művelet és a felmerülő kockázat típusához igazított operatív eljárásokat dolgoz ki.
2. Biztosítja, hogy minden művelet hatékonyan használja a rádióspektrumot, illetve támogassa annak hatékony használatát a káros zavarás elkerülése érdekében.
3. távpilótát jelöl ki minden egyes repülés esetében.
4. Biztosítja, hogy a távpilóták és a műveletet támogató feladatokat végző egyéb személyek ismerjék az UAS gyártója által rendelkezésre bocsátott gyártói utasításokat, és:
 - a) feladataik ellátásához megfelelő kompetenciával rendelkezzenek a tervezett UAS-műveletek UAS.OPEN.020, UAS.OPEN.030 vagy UAS.OPEN.040 pontnak megfelelő alkategóriája tekintetében, illetve ha a távpilótától eltérő személyzetről van szó, elvégezzék az üzemben tartó által kidolgozott munkahelyi gyakorlati képzést;
 - b) teljes mértékben tisztában legyenek az UAS-üzembentartó eljárásaival;
 - c) megkapják a tervezett UAS-művelet szempontjából releváns információkat a művelet helye szerinti tagállam által a 15. cikkkel összhangban közzétett bármely földrajzi övezetre vonatkozóan.
5. Adott esetben és a tervezett műveleti helyszíntől függően aktualizálja a földrajzi helyzet tudatossági rendszerre vonatkozó információkat.
6. Az (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendelet mellékletének 1–5. részében meghatározott valamelyik osztályba tartozó, pilóta nélküli légi járművel végzett művelet esetében biztosítja, hogy:
 - a) az UAS-t a megfelelő EU-megfelelőségi nyilatkozat kísérfje, beleértve a megfelelő osztályra való hivatkozást is; valamint
 - b) a pilóta nélküli légi járműre fel legyen erősítve a kapcsolódó, valamely osztályba tartozást azonosító címke.
7. Biztosítja, hogy A2 vagy A3 alkategóriában végzett UAS-művelet esetében a műveletben részt vevő valamennyi személyt tájékoztassák a kockázatokról, és e személyek kifejezetten beleegyezésüket adják a részvételbe.

▼ M1

UAS.OPEN.060 A távpilóta felelősségi köre

1. Az UAS-művelet megkezdése előtt a távpilótának:
 - a) feladatai elvégzéséhez megfelelő kompetenciával kell rendelkeznie a tervezett UAS-műveletek UAS.OPEN.020, UAS.OPEN.030 vagy UAS.OPEN.040 pontnak megfelelő alkategóriája tekintetében, és az UAS üzemeltetése során magánál kell tartania az e kompetenciáját igazoló okmányt, kivéve, ha az UAS. OPEN.020 5. a), 5. b) vagy 5. c) pontban említett pilóta nélküli légi járművet üzemeltet;
 - b) a tervezett UAS-művelet szempontjából releváns naprakész információkat kell szereznie a művelet helye szerinti tagállam által a 15. cikkkel összhangban közzétett bármely földrajzi övezetére vonatkozóan;
 - c) meg kell figyelnie az operatív környezetet, ellenőriznie kell, hogy vannak-e akadályok, és – az UAS. OPEN.020 5. a), 5. b) vagy 5. c) pontban említett pilóta nélküli légi jármű A1 alkategóriában történő üzemeltetésének kivételével – ellenőriznie kell, hogy jelen van-e bármilyen külső személy;
 - d) biztosítania kell, hogy az UAS olyan állapotban legyen, hogy azzal a tervezett repülést biztonságosan végre lehessen hajtani, valamint adott esetben ellenőriznie kell, hogy a közvetlen távoli azonosítás aktív és aktualizált-e;
 - e) amennyiben az UAS további hasznos teherrel is fel van szerelve, ellenőriznie kell, hogy az UAS tömege ne haladja meg sem a gyártó által meghatározott maximális felszállótömeget, sem az UAS osztálya szerinti, maximális felszállótömegegre vonatkozó határértéket.
2. A repülés során a távpilótának:
 - a) nem szabad feladatot teljesítenie, ha pszichoaktív anyagok vagy alkohol befolyása alatt áll, vagy ha sérülés, fáradtság, gyógyszeres kezelés, betegség vagy egyéb okok miatt alkalmatlan feladatai ellátására;
 - b) a pilóta nélküli légi járművet VLOS-ben kell tartania, a pilóta nélküli légi járművet körülvevő légtérrel pedig gondosan szemmel kell tartania a pilótával rendelkező légi járművekkel való ütközés kockázatának elkerülése érdekében. Meg kell szakítania a repülést, ha a művelet kockázatot jelent más légi járművekre, az emberekre, az állatokra, a környezetre vagy vagyontárgyakra;
 - c) figyelembe kell vennie a 15. cikknek megfelelően meghatározott, földrajzi övezetekkel kapcsolatos operatív korlátozásokat;
 - d) képesnek kell lennie arra, hogy uralma alatt tartsa a pilóta nélküli légi járművet, kivéve, ha elvesztette vele a kapcsolatot, vagy szabad repülést végző pilóta nélküli légi jármű üzemeltetésekor;
 - e) az UAS-t a gyártó által rendelkezésre bocsátott gyártói utasításoknak megfelelően kell üzemeltetnie, beleértve az esetleges korlátozásokat is;
 - f) figyelembe kell vennie az üzembentartó által meghatározott eljárásokat, amennyiben ilyenek rendelkezésre állnak;
 - g) éjszakai üzemeltetés során gondoskodnia kell arról, hogy a pilóta nélküli légi járművön be legyen kapcsolva a zöld villogó fény.
3. A repülés során a távpilóta és az UAS-üzembentartó nem végezhet műveletet olyan területeken vagy azok közelében, ahol veszélyhelyzet-elhárítás folyik, kivéve, ha erre engedélyt kap a felelős veszélyhelyzet-elhárító szolgálatoktól.

▼ **M1**

4. A 2. b) pont alkalmazásában a távpilótát egy pilóta nélküli légi jármű-megfigyelő segítheti. Ebben az esetben a távpilóta és a pilóta nélküli légi jármű-megfigyelő között egyértelmű és hatékony kommunikációt kell kialakítani.

UAS.OPEN.070 A távpilóták online elméleti vizsgájának és kompetenciatanúsítványainak érvényességi ideje

1. A távpilóták online elméleti vizsgája, melyet az UAS.OPEN.020 4. b) pont és az UAS.OPEN.040 3. pont ír elő, és a távpilóták kompetenciatanúsítványai, melyeket az UAS.OPEN.030 2. pont ír elő, öt évig érvényesek.
2. A távpilóták online elméleti vizsgája és a távpilóták kompetenciatanúsítványai esetében az érvényességi idő alatti újraérvényesítés feltétele:
 - a) az UAS.OPEN.020 4. b) pont vagy az UAS.OPEN.030 2. pont szerinti kompetenciák bizonyítása; vagy
 - b) olyan ismeretfrissítő képzés teljesítése, amely az UAS.OPEN.020 4. b) pontban vagy az UAS.OPEN.030 2. pontban meghatározott elméleti ismeretekkel foglalkozik, vagy amelyet az illetékes hatóság vagy az illetékes hatóság által kijelölt szervezet nyújt.
3. A távpilóták online elméleti vizsgájának és a távpilóták kompetenciatanúsítványának a lejáratkori újraérvényesítése érdekében távpilótának meg kell felelnie a 2. a) pontban foglaltaknak.

B. RÉSZ

„SPECIÁLIS” KATEGÓRIÁJÚ UAS-MŰVELETEK

UAS.SPEC.010 Általános rendelkezések

Az UAS-üzembentartónak a 11. cikkkel összhangban a tervezett műveletre vonatkozóan operatív kockázatértékelést kell az illetékes hatóság rendelkezésére bocsátania, vagy – amennyiben az UAS.SPEC.020 pont alkalmazandó – nyilatkozatot kell benyújtania, kivéve, ha a megfelelő jogosultságokat tartalmazó, e melléklet C. része szerinti könnyű UAS-üzembentartói tanúsítvánnyal (LUC) rendelkezik. Az UAS-üzembentartónak rendszeresen értékelnie kell a meghozott kockázatcsökkentő intézkedések megfelelőségét, és szükség esetén frissítenie kell azokat.

UAS.SPEC.020 Üzembentartási nyilatkozat

1. Az 5. cikkkel összhangban az UAS-üzembentartó – az UAS.SPEC.30 és UAS.SPEC.40 pont alternatívájaként – az e melléklet 1. függelékében meghatározott standard forgatókönyvnek való megfelelésre vonatkozóan üzembentartási nyilatkozatot nyújthat be a nyilvántartásba vétel helye szerinti tagállam illetékes hatóságához az alábbi műveletek vonatkozásában:
 - a) pilóta nélküli légi járművel végzett műveletek:
 - i. jellemzően legfeljebb 3 m méretű pilóta nélküli légi járművel VLOS-ben, földi műveleti terület felett, kivéve embertömeg felett;
 - ii. jellemzően legfeljebb 1 m méretű pilóta nélküli légi járművel VLOS-ben, kivéve embertömeg felett;
 - iii. jellemzően legfeljebb 1 m méretű pilóta nélküli légi járművel BVLOS-ben, ritkán lakott területek felett;

▼ **M1**

- iv. legfeljebb 3 m-es méretjellemzővel, BVLOS-ben, földi műveleti terület felett;
- b) a föld felszínének hozzá legközelebb eső pontjától számított 120 méternél alacsonyabban végzett műveletek:
 - i. ellenőrizetlen légtérben (F vagy G osztály), kivéve, ha a tagállamok az UAS-műveletek földrajzi övezetei révén eltérő korlátozásokat írnak elő olyan területeken, ahol a pilótával rendelkező légi járművekkel való találkozás valószínűsége nem alacsony; vagy
 - ii. ellenőrzött légtérben, a műveleti területre vonatkozóan közzétett eljárásoknak megfelelően annak biztosítása céljából, hogy a pilótával rendelkező légi járművel való találkozás valószínűsége alacsony legyen.
2. Az UAS-üzembentartói nyilatkozatnak a következőket kell tartalmaznia:
- a) az UAS-üzembentartóval kapcsolatos adminisztratív információk;
 - b) nyilatkozat arról, hogy a művelet megfelel az 1. pontban meghatározott operatív követelménynek és a melléklet 1. függelékében meghatározott standard forgatókönyvnek;
 - c) az UAS-üzembentartó arra vonatkozó kötelezettségvállalása, hogy eleget tesz a művelet biztonsága szempontjából szükséges releváns kockázatsökkentő intézkedéseknek, beleértve a művelettel kapcsolatos utasításokat, a pilóta nélküli légi jármű kialakítását és a részt vevő személyzet kompetenciáját is;
 - d) az UAS-üzembentartó megerősítő nyilatkozata, hogy megfelelő biztosítással rendelkezik a nyilatkozat hatálya alá eső minden repülési művelet tekintetében, amennyiben ezt az uniós vagy a nemzeti jog előírja.
3. A nyilatkozat kézhezvételét követően az illetékes hatóság ellenőrzi, hogy az tartalmazza-e a 2. pontban felsorolt valamennyi elemet, és indokolatlan késedelem nélkül visszaigazolja az UAS-üzembentartó számára a nyilatkozat kézhezvételét és hiánytalanságát.
4. Az UAS-üzembentartó a kézhezvételtől és a hiánytalanságról szóló visszaigazolást követően jogosult a művelet megkezdésére.
5. Az UAS-üzembentartó késedelem nélkül értesíti az illetékes hatóságot az általa benyújtott üzembentartási nyilatkozatban szereplő információk bármilyen változásáról.
6. A megfelelő jogosultságokat tartalmazó, e melléklet C. része szerinti könnyű UAS-üzembentartói tanúsítvánnyal rendelkező UAS-üzembentartók nem kötelesek benyújtani a nyilatkozatot.

UAS.SPEC.030 Műveleti engedély iránti kérelem

1. A „speciális” kategóriájú UAS-művelet megkezdése előtt az UAS-üzembentartónak műveleti engedélyt kell beszereznie a nyilvántartásba vétel szerinti tagállam illetékes nemzeti hatóságától, kivéve, ha:
- a) az UAS.SPEC.020 pont alkalmazandó; vagy
 - b) az UAS-üzembentartó rendelkezik a megfelelő jogosultságokat tartalmazó, e melléklet C. része szerinti könnyű UAS-üzembentartói tanúsítvánnyal.
2. Ha a művelet vagy a műveleti engedélyben felsorolt kockázatsökkentő intézkedések tekintetében jelentős változás áll be, az UAS-üzembentartónak aktualizált műveleti engedély iránti kérelmet kell benyújtania.

▼ **M1**

3. A műveleti engedély iránti kérelemnek a 11. cikkben említett kockázatértékelésen kell alapulnia, továbbá a következő információkat kell tartalmaznia:
- a) az UAS-üzembentartó nyilvántartási száma;
 - b) természetes személy esetében a felelős vezető vagy az UAS-üzembentartó neve;
 - c) operatív kockázatértékelés;
 - d) az UAS-üzembentartó által javasolt kockázatsökkentő intézkedések jegyzéke, amely elegendő információval szolgál ahhoz, hogy az illetékes hatóság értékelhesse a kockázatkezeléséhez szükséges kockázatsökkentő eszközök megfelelőségét;
 - e) felhasználói kézikönyv, amennyiben azt a művelet kockázati szintje és összetettsége megköveteli;
 - f) megerősítő nyilatkozat, hogy az UAS-műveletek megkezdésekor megfelelő biztosítás áll rendelkezésre, amennyiben ezt az uniós vagy a nemzeti jog előírja.

UAS.SPEC.040 A műveleti engedély kiadása

1. Az UAS.SPEC.030 pont szerinti kérelem kézhezvételekor az illetékes hatóság indokolatlan késedelem nélkül a 12. cikknek megfelelő működési engedélyt ad ki, amennyiben arra a következtetésre jut, hogy a művelet megfelel a következő feltételeknek:
 - a) az UAS.SPEC.030 3. pont szerinti valamennyi információ rendelkezésre áll;
 - b) amennyiben a teljes műveletet vagy annak egy részét ellenőrzött légtérben kell végrehajtani, az érintett szolgáltatóval való koordinációra vonatkozó eljárás van érvényben a légtér tekintetében.
2. Az illetékes hatóság a 12. cikk szerinti műveleti engedélyben meghatározza az engedély pontos hatályát.

UAS.SPEC.050 Az UAS-üzembentartó felelősségi köre

1. Az UAS-üzembentartónak meg kell felelnie valamennyi alábbi feltételnek:
 - a) az UAS-üzembentartónak a tervezett művelet jellegéhez és a felmerülő kockázathoz igazodva eljárásokat és korlátozásokat kell megállapítania, köztük a következőket:
 - i. operatív eljárások a műveletek biztonságának garantálása érdekében;
 - ii. azt biztosító eljárások, hogy a tervezett művelet során teljesüljenek a műveleti területre vonatkozó biztonsági követelmények;
 - iii. jogellenes beavatkozás és jogosulatlan hozzáférés elleni védelmi intézkedések;
 - iv. azt biztosító eljárások, hogy valamennyi művelet megfeleljen a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló (EU) 2016/679 rendeletnek. Ezen belül az UAS-üzembentartónak adatvédelmi hatásvizsgálatot kell végeznie, amennyiben azt az (EU) 2016/679 rendelet 35. cikke értelmében a nemzeti adatvédelmi hatóság előírja;

▼ M1

- v. távpilótáknak szóló iránymutatások arra nézve, hogy az UAS-műveleteket a személyeket és állatokat zavaró hatások, többek között a zaj- és a kibocsátással kapcsolatos egyéb ártalmak minimálisra csökkentésével tervezzék meg;
- b) az UAS-üzembentartónak minden repülésre ki kell jelölnie egy távpilótát, illetve autonóm műveletek esetében gondoskodnia kell arról, hogy a repülés valamennyi szakaszában – különösen az UAS.SPEC.060 2. és 3. pontban meghatározott – felelősségi körök és feladatok megfelelő módon kiosztásra kerüljenek a fenti a) ponttal összhangban meghatározott eljárások szerint;
- c) biztosítja, hogy minden művelet hatékonyan használja a rádióspektrumot, illetve támogassa annak hatékony használatát a káros zavarás elkerülése érdekében.
- d) biztosítani kell, hogy a műveletek végrehajtása előtt a távpilóták megfeleljenek valamennyi alábbi feltételnek:
- i. a távpilótának rendelkeznie kell a feladatai elvégzéséhez szükséges kompetenciával a műveleti engedélyben meghatározott képzésnek megfelelően, vagy – ha az UAS.SPEC.020 pont alkalmazandó – az 1. függelékben felsorolt vagy a könnyű UAS-üzembentartói tanúsítvány (LUC) szerinti megfelelő standard forgatókönyvben meghatározott feltételeknek és korlátozásoknak megfelelően;
 - ii. a távpilótának kompetenciaalapú távpilóta-képzésben kell részesülnie, amely magában foglalja a 8. cikk (2) bekezdésében meghatározott kompetenciákat is;
 - iii. a távpilótának a műveleti engedélyben meghatározott, az ilyen engedélyt igénylő műveletekre vonatkozó távpilóta-képzésben kell részesülnie, amelynek egy, az illetékes hatóság által kijelölt szervvel együttműködésben kell megvalósulnia;
 - iv. a távpilótának a nyilatkozat szerinti azon műveletekre vonatkozó távpilóta-képzésben kell részesülnie, amelyek a standard forgatókönyv szerinti kockázatsökkentő intézkedéseknek megfelelően végzendők;
 - v. a távpilótának tájékoztatást kell kapnia az UAS-üzembentartó felhasználói kézikönyvéről, amennyiben azt a kockázatértékelés megköveteli, és az a) ponttal összhangban megállapított eljárásokról;
 - vi. a távpilótának a tervezett művelet szempontjából releváns naprakész információkat kell szereznie a 15. cikkkel összhangban kijelölt bármely földrajzi övezetre vonatkozóan;
- e) biztosítani kell, hogy az UAS-művelet szempontjából fontos feladatokat ellátó személyzet – magának a pilótának a kivételével – megfeleljen valamennyi alábbi feltételnek:
- i. el kell végezniük az üzembentartó által kidolgozott munkahelyi gyakorlati képzést;
 - ii. tájékoztatást kell kapniuk az UAS-üzembentartó felhasználói kézikönyvéről, amennyiben azt a kockázatértékelés megköveteli, és az a) ponttal összhangban megállapított eljárásokról;
 - iii. a tervezett művelet szempontjából releváns naprakész információkat kell szerezniük a 15. cikkkel összhangban kijelölt bármely földrajzi övezetre vonatkozóan;

▼ M1

- f) minden műveletet a nyilatkozat szerinti vagy a műveleti engedélyben meghatározott korlátozások, feltételek és kockázatsökkentő intézkedések figyelembevételével kell végrehajtania;
- g) nyilvántartást kell vezetnie a következőkről:
- i. a távpilóta és az UAS-művelet szempontjából fontos feladatokat ellátó egyéb személyzet, valamint a karbantartó személyzet tagjai által elvégzett valamennyi vonatkozó képesítés és képzés, az említett személyek szervezetnél fennálló munkaviszonyának megszűnését vagy a szervezeten belüli pozíciójának megváltozását követően legalább 3 évig;
 - ii. az UAS-en végzett karbantartási tevékenységek, legalább 3 évig;
 - iii. az UAS-műveletekre vonatkozó információk, beleértve a szokatlan műszaki vagy üzemeltetési eseményeket és a nyilatkozatban vagy az üzemeltetési engedélyben előírt egyéb adatokat, legalább 3 évig;
- h) olyan UAS-t kell üzemben tartania, amely – minimális követelményként – oly módon van kialakítva, hogy esetleges meghibásodása nem eredményezheti azt, hogy az UAS a művelet céljára rendelkezésre álló légtérre szén kívülre repül, vagy halálos kimenetelű balesetet okoz. Emellett az ember/gép kapcsolódási pontoknak olyanoknak kell lenniük, hogy minimalizálják a pilótahibák kockázatát, és nem okozhatnak észszerűtlen mértékű fáradtságot;
- i) az UAS-t biztonságos üzemeltetésre alkalmas állapotban kell tartania a következők révén:
- i. legalább a karbantartási utasítások meghatározása és megfelelően képzett és minősített karbantartó személyzet alkalmazása; valamint
 - ii. szükség esetén az UAS.SPEC.100 pontnak való megfelelés;
 - iii. olyan pilóta nélküli légi jármű üzemben tartása, amely kialakítása folytán minimalizálja a zaj- és az egyéb kibocsátásokat, figyelembe véve a tervezett műveletek típusát, valamint azokat a földrajzi övezeteket, ahol a légi jármű zaj- és egyéb kibocsátásai aggodalomra adnak okot.
- j) minden egyes repülésre vonatkozóan jegyzéket kell összeállítania és naprakészen tartania a kijelölt távpilótákról;
- k) jegyzéket kell összeállítania és naprakészen tartania az üzemben tartó által a karbantartási tevékenységek elvégzésére alkalmazott karbantartó személyzet tagjairól; valamint
- l) gondoskodnia kell arról, hogy minden egyes pilóta nélküli légi jármű fel legyen szerelve a következőkkel:
- i. legalább egy, a pilóta nélküli légi jármű láthatóságát éjjel biztosító zöld villogó fény, és
 - ii. aktív és aktualizált távoli azonosítási rendszer.

▼ M1

UAS.SPEC.060 A távpilóta felelősségi köre

1. A távpilótának:

- a) nem szabad feladatot teljesítenie, ha pszichoaktív anyagok vagy alkohol befolyása alatt áll, vagy ha sérülés, fáradtság, gyógyszeres kezelés, betegség vagy egyéb okok miatt alkalmatlan feladatai ellátására;
- b) rendelkeznie kell a működési engedélyben, illetve a melléklet 1. függeléké vagy a könnyű UAS-üzembentartói tanúsítvány szerinti standard forgatókönyvben meghatározott megfelelő távpilóta-kompetenciával, és az UAS üzemeltetése során magánál kell tartania az e kompetenciáját igazoló okmányt.
- c) ismernie kell az UAS gyártója által rendelkezésre bocsátott gyártói utasításokat.

2. Az UAS-művelet megkezdése előtt a távpilótának meg kell felelnie valamennyi alábbi követelménynek:

- a) a távpilótának a tervezett művelet szempontjából releváns naprakész információkat kell szereznie a 15. cikkel összhangban kijelölt bármely földrajzi övezetre vonatkozóan;
- b) biztosítania kell, hogy a műveleti környezet összhangban legyen az engedélyezett vagy a nyilatkozatban foglalt korlátozásokkal és feltételekkel;
- c) biztosítania kell, hogy az UAS olyan biztonságos állapotban legyen, hogy azzal a tervezett repülést biztonságosan végre lehessen hajtani, valamint adott esetben ellenőriznie kell, hogy a közvetlen távoli azonosítás aktív és aktualizált-e;
- d) biztosítania kell, hogy a műveletre vonatkozó információk elérhetők legyenek az érintett légiforgalmi szolgálati (ATS) egység, a többi légtér-felhasználó és az érintett érdekelt felek számára a műveleti engedélyben előírtak szerint vagy a műveletnek a tagállam által a 15. cikknek megfelelően közzétett földrajzi övezeteire vonatkozó feltételek szerint.

3. A repülés során:

- a) a távpilótának figyelembe kell vennie az engedélyezett vagy a nyilatkozatban foglalt korlátozásokat és feltételeket;
- b) a távpilótának el kell kerülnie a pilótával rendelkező légi járművekkel való összeütközés kockázatát, és meg kell szakítania a repülést, amennyiben annak folytatása kockázatot jelenthet más légi járművekre, az emberekre, az állatokra, a környezetre vagy vagyontárgyakra;
- c) a távpilótának figyelembe kell vennie a 15. cikknek megfelelően meghatározott, földrajzi övezetekkel kapcsolatos operatív korlátozásokat;
- d) a távpilótának figyelembe kell vennie az üzemben tartó által meghatározott eljárásokat;
- e) a távpilóta nem végezhet műveletet olyan területeken vagy azok közelében, ahol veszélyhelyzet-elhárítás folyik, kivéve, ha erre engedélyt kapott a felelős vészhelyzet-elhárító szolgálatoktól.

▼ M1

UAS.SPEC.070 A műveleti engedély átruházhatósága

A műveleti engedély nem ruházható át.

UAS.SPEC.080 A műveleti engedély érvényességi ideje

1. A műveleti engedély érvényességi idejét az illetékes hatóság határozza meg magában az engedélyben.
2. Az 1. ponttól eltérve, a műveleti engedély érvényben marad mindaddig, amíg az UAS-üzembentartó megfelel e rendelet vonatkozó követelményeinek és a műveleti engedélyben meghatározott feltételeknek.
3. A műveleti engedély visszavonását vagy az arról való lemondást követően az UAS-üzembentartónak digitális formátumú elismervényt kell adnia, amelyet haladéktalanul meg kell küldenie az illetékes hatóságnak.

UAS.SPEC.085 Az üzembentartási nyilatkozat érvényességi ideje

Az üzembentartási nyilatkozat 2 éves határozott időtartamra szól. A nyilatkozat nem tekinthető az UAS.SPEC.020 4. pontjának értelmében teljesnek, ha:

1. az UAS-üzembentartó felügyelete során az illetékes hatóság megállapította, hogy az UAS üzembentartása nem az üzembentartási nyilatkozattal összhangban történik;
2. az UAS üzembentartásának feltételei oly mértékben megváltoztak, hogy az üzembentartási nyilatkozat már nem felel meg e rendelet alkalmazandó követelményeinek;
3. az illetékes hatóság számára nem biztosították az UAS.SPEC.090 pont szerinti hozzáférést.

UAS.SPEC.090 Hozzáférés

Az e rendeletnek való megfelelés bizonyítása céljából az UAS-üzembentartó minden, az illetékes hatóság által kellően felhatalmazott személy részére hozzáférést biztosít minden létesítményhez, UAS-hez, dokumentumhoz, nyilvántartáshoz, adathoz, eljáráshoz vagy a tevékenysége szempontjából lényeges bármely más anyaghoz, amelyre a műveleti engedély vagy az üzembentartási nyilatkozat vonatkozik, függetlenül attól, hogy tevékenysége vállalkozói vagy alvállalkozói szerződés keretében kiszervezésre került-e vagy sem.

UAS.SPEC.100 Tanúsított eszközök és tanúsított pilóta nélküli légi járművek használata

1. Amennyiben az UAS-művelethez légialkalmassági bizonyítvánnyal vagy korlátozott légialkalmassági bizonyítvánnyal rendelkező, pilóta nélküli légi járművet vagy tanúsított eszközt használnak, az UAS-üzembentartónak – összhangban vagy a tanúsított eszközökre vonatkozó utasításokkal és eljárásokkal, vagy a szervezeti jóváhagyással vagy engedéllyel – rögzítenie kell a műveleti időt vagy a rendelkezésreállási időt.
2. Az UAS-üzembentartónak be kell tartania a pilóta nélküli légi jármű bizonyítványában vagy az eszköz tanúsítványában szereplő utasításokat, továbbá figyelembe kell vennie az Ügynökség által kiadott légialkalmassági vagy üzemeltetési irányelveket is.

▼ M1

C. RÉSZ

KÖNNYŰ UAS-ÜZEMBENTARTÓI TANÚSÍTVÁNY (LUC)

UAS.LUC.010 Az LUC-re vonatkozó általános követelmények

1. E rész alapján bármely jogi személy LUC iránti kérelmet nyújthat be.
2. Az LUC iránti kérelmet vagy a meglévő LUC módosítása iránti kérelmet az illetékes hatósághoz kell benyújtani, és a kérelemnek tartalmaznia kell valamennyi alábbi információt:
 - a) az UAS-üzembentartó irányítási rendszerének leírása, beleértve szervezeti felépítését és repülésbiztonsági menedzsmentrendszerét is;
 - b) a felelős UAS-üzembentartót segítő személyzet tagjainak neve, beleértve az UAS-műveletek engedélyeztetéséért felelős személyt is;
 - c) nyilatkozat arról, hogy a kérelmező az illetékes hatóságnak megküldött valamennyi dokumentumot ellenőrizte, és úgy ítélte, hogy azok megfelelnek az alkalmazandó követelményeknek.
3. Amennyiben az e részben foglalt követelmények teljesülnek, az LUC birtokosának megadhatók az UAS.LUC.060 pont szerinti jogosultságok.

UAS.LUC.020 Az LUC birtokosának felelősségi köre

Az LUC birtokosának:

1. figyelembe kell vennie az UAS.SPEC.050 és UAS.SPEC.060 pontban foglalt követelményeket;
2. figyelembe kell vennie az engedélyezési feltételekben meghatározott hatályt és jogosultságokat;
3. létre kell hoznia és fenn kell tartania egy olyan rendszert, amely operatív ellenőrzést gyakorol az LUC-hez kapcsolódó feltételek szerint végzett műveletek felett;
4. a 11. cikk szerinti operatív kockázatértékelést kell végeznie a tervezett műveletre vonatkozóan, kivéve, ha olyan művelet kerül végrehajtásra, amelyre nézve elegendő az UAS.SPEC.020 pont szerint üzemeltetési nyilatkozat;
5. az UAS.LUC.060 pontban meghatározott jogosultságok alkalmazásával végzett műveletek esetében – a károsodással, az illetéktelen megváltoztatással és a lopással szemben védelmet biztosító módon – legalább 3 évig meg kell őriznie az alábbiakkal kapcsolatos adatokra vonatkozó nyilvántartásokat:
 - a) operatív kockázatértékelés, amennyiben az a 4. pont szerint szükséges, és az azt alátámasztó dokumentáció;
 - b) az alkalmazott kockázatcsökkentő intézkedések; valamint
 - c) az UAS-műveletben részt vevő személyzet képzettsége és tapasztalata, a megfelelés nyomon követése és a repülésbiztonsági menedzsment;
6. vezetnie kell az 5. c) pontban említett személyi nyilvántartást, amíg az adott személy a szervezetnél dolgozik, illetve a személy szervezetből való kilépését követően 3 évig meg kell őriznie azt.

▼ M1

UAS.LUC.030 Repülésbiztonsági menedzsmentrendszer

1. Az LUC-t kérelmező UAS-üzembentartónak a szervezet méretéhez illő, illetve a tevékenységei jellegének és összetettségének megfelelő repülésbiztonsági menedzsmentrendszert kell kialakítania, bevezetnie és fenntartania, figyelembe véve az e tevékenységekkel járó veszélyeket és kapcsolódó kockázatokat.
2. Az UAS-üzembentartónak meg kell felelnie valamennyi alábbi feltételnek:
 - a) ki kell jelölnie egy hatáskörrel rendelkező felelős vezetőt annak biztosítására, hogy a szervezeten belül valamennyi tevékenységet az alkalmazandó előírásoknak megfelelően bonyolítsanak le, és hogy a szervezet folyamatosan megfeleljen a menedzsmentrendszer követelményeinek és az UAS.LUC.040 pontban említett, az LUC-kézikönyvben meghatározott eljárásoknak;
 - b) a szervezet egészére nézve egyértelműen meg kell határoznia a felelősség és elszámoltathatóság alapelveit;
 - c) ki kell dolgoznia és érvényesítenie kell egy repülésbiztonság-politikát és a hozzá kapcsolódó biztonsági célkitűzéseket;
 - d) központi biztonsági személyzetet kell kijelölnie a repülésbiztonság-politika végrehajtására;
 - e) ki kell dolgoznia és érvényesítenie kell egy, a biztonsági kockázatok kezelésére irányuló eljárást, beleértve az UAS-üzembentartó tevékenységével összefüggő biztonsági kockázatok azonosítását, valamint azok értékelését és a kapcsolódó kockázatok kezelését, ezen belül többek között az e kockázatok csökkentését célzó intézkedések meghozatalát és azok hatékonyságának ellenőrzését;
 - f) elő kell mozdítania a biztonságot a szervezeten belül az alábbiak révén:
 - i. képzés és oktatás;
 - ii. kommunikáció;
 - g) dokumentálnia kell a repülésbiztonsági menedzsmentrendszer összes kulcsfontosságú folyamatát, hogy a személyzet tagjai megismerkedjenek felelősségi köreikkel és a dokumentáció módosítási eljárásával; a kulcsfontosságú folyamatok a következők:
 - i. biztonságra vonatkozó jelentéstétel és belső vizsgálatok;
 - ii. operatív ellenőrzés;
 - iii. biztonságra vonatkozó kommunikáció;
 - iv. képzés és a repülésbiztonság előmozdítása;
 - v. megfelelés ellenőrzése;
 - vi. repülésbiztonsági kockázatok kezelése;
 - vii. változások kezelése;
 - viii. szervezetek közötti kapcsolódási pontok;
 - ix. alvállalkozók és partnerek megbízása;

▼ **M1**

- h) gondoskodnia kell egy független mechanizmusról, amely az e rendelet vonatkozó követelményei teljesítésének és megfelelő betartásának nyomon követésére szolgál, ideértve egy olyan rendszert is, amely visszajelzést ad a megállapításokról a felelős vezetőnek, biztosítva a szükséges korrekciós intézkedések hatékony végrehajtását;
 - i) gondoskodnia kell az azt biztosító mechanizmusról, hogy az üzemben tartó repülésbiztonsági menedzsmentrendszere keretében értékelésre és mérséklésre kerüljenek az alvállalkozók által nyújtott szolgáltatásokkal vagy termékekkel összefüggő biztonsági kockázatok.
3. Ha a szervezet az (EU) 2018/1139 rendelet hatálya alá tartozó egyéb szervezeti tanúsítványokkal is rendelkezik, az UAS-üzembentartó repülésbiztonsági menedzsmentrendszere összevonható a szóban forgó további tanúsítvány(ok) által előírt repülésbiztonsági menedzsmentrendszerrel.

UAS.LUC.040 LUC-kézikönyv

1. Az LUC birtokosának LUC-kézikönyvet kell az illetékes hatóság rendelkezésére bocsátania, amely közvetlenül vagy hivatkozások megadásával ismerteti az LUC-birtokos szervezetét, a vonatkozó eljárásokat és a végzett tevékenységeket.
2. A kézikönyv tartalmaz egy, a felelős vezető által aláírt nyilatkozatot, amely megerősíti, hogy a szervezet mindenkor e rendelettel és a jóváhagyott LUC-kézikönyvvel összhangban fog működni. Amennyiben a felelős vezető nem a szervezet vezérigazgatója, ezt a nyilatkozatot a vezérigazgatónak ellen kell jegyeznie.
3. Ha a tevékenységet partnerszervezetek vagy alvállalkozók végzik, az UAS-üzembentartónak bele kell foglalnia az LUC-kézikönyvbe, hogy az LUC-birtokos hogyan kezeli az e partnerszervezetekkel vagy alvállalkozókkal fennálló kapcsolatot.
4. Az LUC-kézikönyvet szükség esetén módosítani kell annak érdekében, hogy az LUC-birtokos szervezetének ismertetése naprakész maradjon, a módosításokat pedig másolatban az illetékes hatóság rendelkezésére kell bocsátani.
5. Az UAS-üzembentartónak biztosítania kell, hogy a személyzet minden tagja funkciójának és kötelességének megfelelően kézhez kapja az LUC-kézikönyv vonatkozó részét.

UAS.LUC.050 Az LUC birtokosa jóváhagyásának feltételei

1. Miután meggyőződött arról, hogy az UAS-üzembentartó megfelel az UAS.LUC.020, UAS.LUC.030 és UAS.LUC.040 pontnak, az illetékes hatóság kiállítja az LUC-t.
2. Az LUC az alábbiakat foglalja magában:
 - a) az UAS-üzembentartó azonosítása;
 - b) az UAS-üzembentartó jogosultságai;
 - c) az engedélyezett művelettipusok;
 - d) adott esetben a műveletek tekintetében engedélyezett terület, övezet vagy légtérsztály;
 - e) adott esetben különleges operatív korlátozások vagy feltételek.

▼ M1

UAS.LUC.060 Az LUC birtokosának jogosultságai

Amennyiben a rendelkezésére bocsátott dokumentációt kielégítőnek találja, az illetékes hatóság:

1. meghatározza az LUC-ben az UAS-üzembentartó számára biztosított jogosultságra vonatkozó feltételeket; valamint
2. a jóváhagyási feltételek keretében az LUC birtokosa részére jogosultságot biztosíthat arra, hogy engedélyezze saját műveleteit:
 - a) üzembentartási nyilatkozat benyújtása nélkül;
 - b) műveleti engedély kérelmezése nélkül.

UAS.LUC.070 A repülésbiztonsági menedzsmentrendszerben bekövetkező változások

Az LUC kiadását követően a következő változások esetében szükséges az illetékes hatóság előzetes jóváhagyása:

1. az UAS-üzembentartó jóváhagyásának feltételeiben bekövetkezett bármely változás;
2. az LUC-birtokos UAS.LUC.030 pont által előírt repülésbiztonsági menedzsmentrendszerének elemeiben bekövetkezett jelentős változás.

UAS.LUC.075 Az LUC átruházhatósága

Az LUC nem ruházható át, kivéve, ha megváltoznak a szervezet tulajdonviszonyai, és azt az illetékes hatóság az UAS.LUC.070 pontnak megfelelően jóváhagyja.

UAS.LUC.080 Az LUC érvényességi ideje

1. Az LUC-t határozatlan időre kell kiadni. Az LUC mindaddig érvényben marad, amíg:
 - a) az LUC birtokosa folyamatosan megfelel e rendelet és a tanúsítványt kibocsátó tagállam vonatkozó követelményeinek; valamint
 - b) nem vonják vissza vagy nem mondanak le róla.
2. Az LUC visszavonását vagy az arról való lemondást követően az LUC birtokosának digitális formátumú elismervényt kell adnia, amelyet haladéktalanul meg kell küldenie az illetékes hatóságnak.

UAS.LUC.090 Hozzáférés

Az e rendeletnek való megfelelés bizonyítása céljából az LUC-birtokos minden, az illetékes hatóság által kellően felhatalmazott személy részére hozzáférést biztosít minden létesítményhez, UAS-hez, dokumentumhoz, nyilvántartáshoz, adathoz, eljáráshoz vagy a tevékenysége szempontjából lényeges bármely más anyaghoz, amelyre a tanúsítvány, a műveleti engedély vagy az üzembentartási nyilatkozat vonatkozik, függetlenül attól, hogy tevékenysége vállalkozói vagy alvállalkozói szerződés keretében kiszervezésre került-e vagy sem.

▼ **M1***1. Függelék***a nyilatkozatot alátámasztó standard forgatókönyvekhez****I FEJEZET****STS-01 – VLOS földi műveleti terület felett, lakott környezetben****UAS.STS-01.010 Általános rendelkezések**

1. Repülés közben a pilóta nélküli légi járművet a földfelszín legközelebbi pontjától számított 120 méteren belül kell tartani. A távolságok mérését a terep földrajzi adottságaihoz – például síkság, dombság, hegység – kell igazítani.
2. Ha a pilóta nélküli légi jármű egy 105 méternél magasabb mesterséges akadálytól vízszintesen mérve legfeljebb 50 méteres távolságra repül, akkor az akadályért felelős szerv kérésére az UAS-művelet magassága az akadály magasságától számított legfeljebb 15 méterrel megnövelhető.
3. A művelet céljára rendelkezésre álló légtér rész maximális magassága legfeljebb 30 méterrel lehet több, mint az 1. és 2. pontban engedélyezett maximális magasság.
4. Repülés közben a pilóta nélküli légi jármű nem szállíthat veszélyes árukat.

UAS.STS-01.020 UAS-műveletek az STS-01-ben

1. Az STS-01-ben végzett UAS-műveleteknek meg kell felelniük valamennyi alábbi feltételnek:
 - a) a pilóta nélküli légi járművet végig VLOS-ben kell tartani;
 - b) a műveleteket az UAS.STS-01.030 1. pontban említett felhasználói kézikönyvvel összhangban kell végezni;
 - c) a műveleteket földi műveleti terület felett kell végezni, amely az alábbiakból áll:
 - i nem kikötött, pilóta nélküli légi jármű üzemben tartása esetén:
 - A. a repülésföldrajzi terület;
 - B. a vészhelyzeti terület, amelynek külső határa(i) legalább 10 m-rel meghaladják a repülésföldrajzi terület határát (határait); valamint
 - C. a földi kockázati pufferzóna, amely a vészhelyzeti terület külső határán (határain) túli azon távolságot fedi le, amely megfelel legalább a következő paramétereknek:

	A földi kockázati pufferzóna által lefedendő minimális távolság a nem kikötött, pilóta nélküli légi járművek esetében	
Talajszint feletti legnagyobb magasság	legfeljebb 10 kg megengedett maximális felszállótömeg mellett	10 kg-ot meghaladó megengedett maximális felszállótömeg mellett
30 m	10 m	20 m
60 m	15 m	30 m

▼ **M1**

	A földi kockázati pufferezóna által lefedendő minimális távolság a nem kikötött, pilóta nélküli légi járművek esetében	
Talajszint feletti legnagyobb magasság	legfeljebb 10 kg megengedett maximális felszállótömeg mellett	10 kg-ot meghaladó megengedett maximális felszállótömeg mellett
90 m	20 m	45 m
120 m	25 m	60

- ii. kikötött, pilóta nélküli légi jármű üzemben tartása esetén a rögzítőkábel hosszának plusz 5 méternek megfelelő sugár, amelynek középpontja az a pont, ahol a rögzítőkábel a földfelszín felett rögzítve van.
- d) nem kikötött, pilóta nélküli légi jármű esetében a műveletet 5 m/s-nál kisebb földi sebességgel kell végrehajtani;
- e) a műveletet olyan távpilótának kell végrehajtania, aki:
- i rendelkezik az illetékes hatóság vagy egy tagállam illetékes hatósága által elismert szervezet által kibocsátott, a standard forgatókönyvek szerinti üzemeltetéshez szükséges távpilóta elméleti ismeretekre vonatkozó, az e fejezet A. függeléke szerinti tanúsítvánnyal;
- ii rendelkezik az STS-01 gyakorlati jártassági képzés elvégzését igazoló, az e fejezet A. függeléke szerinti akkreditációval, amelyet a következőktől kapott:
- A. olyan jogalany, amely nyilatkozatot tett a 3. függelék követelményeinek való megfelelésről, és amelyet valamely tagállam illetékes hatósága elismert; vagy
- B. olyan UAS-üzembentartó, amely a nyilvántartásba vétel szerinti tagállam illetékes hatóságának nyilatkozatot tett az STS-01-nek való megfelelésről, és amely nyilatkozatot tett a 3. függelék követelményeinek való megfelelésről; valamint
- f) a műveletet olyan pilóta nélküli légi járművel kell végezni, amely C5 osztályú jelöléssel rendelkezik, megfelel az (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendelet mellékletének 16. részében a szóban forgó osztályra vonatkozóan meghatározott követelményeknek, és aktív és aktualizált közvetlen távoli azonosítási rendszerrel működik.
2. A távpilótának meg kell szereznie a standard forgatókönyvek szerinti üzemeltetéshez szükséges elméleti ismeretekről szóló bizonyítványt, miután:
- a) elvégzett egy online tanfolyamot és sikeresen teljesítette az online elméleti vizsgát az UAS.OPEN.020 4. b) pontban említettek szerint; valamint
- b) teljesített egy további, az illetékes hatóság vagy egy tagállam illetékes hatósága által kijelölt szervezet által nyújtott, az e fejezet A. függeléke szerinti elméleti vizsgát.
3. Ez a bizonyítvány öt évig érvényes. A bizonyítvány érvényességi idő alatti újraérvényesítéséhez a következők valamelyike szükséges:
- a) a kompetenciák 2. ponttal összhangban történő igazolása;

▼ M1

- b) olyan ismeretfrissítő képzés teljesítése, amely a 2. pontban meghatározott elméleti ismeretekkel foglalkozik, és amelyet vagy az illetékes hatóság, vagy az illetékes hatóság által kijelölt szervezet nyújt.
4. A tanúsítvány lejáratkori újraérvényesítése érdekében a távpilótának meg kell felelnie a 2. pontban foglaltaknak.

UAS.STS-01.030 Az UAS-üzembentartó felelősségi köre

Az UAS.SPEC.050 pontban meghatározott feladatokon túlmenően az UAS-üzembentartó:

1. kidolgoz egy felhasználói kézikönyvet, amely tartalmazza az 5. függelékben meghatározott elemeket;
2. meghatározza a tervezett művelet céljára rendelkezésre álló légtérrezt és a földi kockázati pufferzónát, beleértve a földi műveleti területet, amely lefedi a földfelszínnek a művelet céljára rendelkezésre álló légtérrezt és a földi kockázati pufferzónát egyaránt magában foglaló vetületeit;
3. az alábbiak bármelyike révén biztosítja a vészhelyzeti és sürgősségi eljárások megfelelését:
 - a) célzott repülési tesztek;
 - b) szimulációk, feltéve, hogy a szimulációs eszköz a rendeltetés szempontjából reprezentatív;
4. a művelethez megfelelő, hatékony veszélyhelyzet-elhárítási tervet dolgoz ki, amely legalább a következőket tartalmazza:
 - a) a vészhelyzet eszkaláló hatásainak korlátozására vonatkozó terv;
 - b) az érintett hatóságok és szervezetek riasztására vonatkozó feltételek;
 - c) a vészhelyzet meghatározásának kritériumai;
 - d) a távpilóta (távpilóták) és az UAS-művelet szempontjából fontos feladatokat ellátó egyéb személyzet feladatainak egyértelmű elhatárolása;
5. biztosítja, hogy a külső szolgáltatók által nyújtott, a repülés biztonságához szükséges szolgáltatások teljesítményszintje megfeleljen a tervezett üzemeltetésnek;
6. adott esetben meghatározza az üzemben tartó és a külső szolgáltató(k) közötti szerep- és felelősségmegosztást;
7. ha az UAS fel van szerelve földrajzi helyzettudatossági rendszerrel, abba beletölti a legfrissebb információkat, amennyiben ezt az UAS-műveletek földrajzi övezete a tervezett műveleti helyszín tekintetében megköveteli;

▼ M1

8. biztosítja, hogy a művelet megkezdése előtt a földi műveleti terület ki legyen jelölve, ténylegesen használható legyen és megfeleljen az UAS.STS-01.020 1) c) i. C. pontban meghatározott minimális távolságnak, valamint hogy szükség esetén megbizonyosodik arról, hogy sor került a megfelelő hatóságokkal való koordinációra;
9. megbizonyosodik arról, hogy a művelet megkezdése előtt a földi műveleti területen tartózkodó valamennyi személy:
 - a) tájékoztatást kapott a művelettel járó kockázatokról;
 - b) tájékoztatásban vagy – adott esetben – képzésben részesült az UAS-üzembentartó által a védelmük érdekében hozott biztonsági óvintézkedésekről és intézkedésekről; valamint
 - c) kifejezetten beleegyezését adta a műveletben való részvételbe;
10. megbizonyosodik róla, hogy:
 - a) az UAS-hez mellékelte a megfelelő EU-megfelelőségi nyilatkozato(ka)t, beleértve a C5 osztályra vagy a C3 osztályra és a tartozékkészletekre való hivatkozást; valamint
 - b) a pilóta nélküli légi járművön vagy a kiegészítő készleten el van helyezve a C5 osztályra utaló azonosító címke.

UAS.STS-01.040 A távpilóta felelősségi köre

Az UAS.SPEC.060 pontban meghatározott feladatokon túlmenően a távpilótának:

1. az UAS üzemeltetésének megkezdése előtt ellenőriznie kell, hogy a pilóta nélküli légi jármű repülésének befejezéséhez szükséges eszközök működnek-e, és ellenőriznie kell, hogy a közvetlen távoli azonosítás aktív és aktualizált-e;
2. a repülés során:
 - a) a pilóta nélküli légi járművet VLOS-ben kell tartania, a pilóta nélküli légi járművet körülvevő légeret pedig gondosan szemmel kell tartania a pilótával rendelkező légi járművekkel való ütközés kockázatának elkerülése érdekében; Meg kell szakitania a repülést, ha a művelet kockázatot jelent más légi járművekre, az emberekre, az állatokra, a környezetre vagy vagyontárgyakra;
 - b) az a) pont alkalmazásában egy pilóta nélküli légi jármű-megfigyelő lehet a segítségére. Ebben az esetben a távpilóta és a pilóta nélküli légi jármű-megfigyelő között egyértelmű és hatékony kommunikációt kell kialakítani;
 - c) képesnek kell lennie arra, hogy a pilóta nélküli légi járművet irányítás alatt tartsa, kivéve a vezérlési és irányítási (C2) kapcsolat megszűnésének esetét;
 - d) egyszerre csak egy pilóta nélküli légi járművet szabad üzemeltetnie;
 - e) a pilóta nélküli légi járművet nem szabad mozgó járműből üzemeltetnie;
 - f) a pilóta nélküli légi jármű irányítását nem szabad átadnia egy másik vezérlőegységnek;

▼ M1

- g) el kell végeznie az UAS-üzembentartó által a rendkívüli helyzetekre meghatározott vészhelyzeti eljárásokat, beleértve azt az esetet is, amikor a távpilóta jelzést kap arra vonatkozóan, hogy a pilóta nélküli légi jármű túllépheti a repülésföldrajzi tér határait; valamint
- h) végre kell hajtania az UAS-üzembentartó által sürgős esetekre meghatározott sürgősségi eljárásokat, beleértve a repülés befejezésére szolgáló eszközök aktiválását, ha a távpilóta jelzést kap arra, hogy a pilóta nélküli légi jármű túllépheti a művelet céljára rendelkezésre álló légtér rész határait.

A. FÜGGELÉK: TÁVPILÓTA ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI JÁRTAS-SÁGI VIZSGA AZ STS-01-HEZ**1. Elméleti vizsga**

- a) Az UAS.STS-01.020 2. b) pontban említett vizsgának legalább 40 feleletválasztós kérdésből kell állnia az alábbi témakörök közötti megfelelő eloszlásban, és célja, hogy felmérje a távpilótáknak a földi kockázat technikai és operatív jellegű csökkentésével kapcsolatos ismereteit:
- i. a légi közlekedés szabályozása;
 - ii. az emberi teljesítőképesség határai;
 - iii. operatív eljárások;
 - iv. a földi kockázat technikai és operatív jellegű csökkentése;
 - v. általános UAS-ismeretek;
 - vi. meteorológia;
 - vii. az UAS repülési teljesítménye; valamint
 - viii. a légi kockázat technikai és operatív jellegű csökkentése.
- b) Ha a távpilóta-növendék már rendelkezik az UAS.OPEN.030 pont 2. alpontjában említett, távpilóta kompetenciatanúsítvánnyal, a vizsgának legalább 30 feleletválasztós kérdésből kell állnia, amelyeket megfelelően kell elosztani az 1. a) pont i.–1. a) v. alpontban említett tantárgyak között.
- c) Az elméleti vizsga sikeres letételéhez a távpilóta-növendéknek az összpontszám legalább 75 %-át el kell érnie.

2. Gyakorlati képzés és értékelés

A képzésnek és a műveletekhez szükséges gyakorlati készségek értékelésének bármely standard forgatókönyv szerint legalább az 1. táblázatban meghatározott tárgyra és területekre ki kell terjednie:

1 táblázat

A gyakorlati képzés és értékelés keretébe tartozó tárgyak és területek

Tárgy	Az érintett területek
a) Repülés előtti tevékenységek	<p>i. Műveleti tervezés, légtérrel kapcsolatos megfontolások és helyszíni kockázat-értékelés. Ezen belül a következő pontokkal kell foglalkozni:</p> <p>A. a tervezett művelet célkitűzéseinek meghatározása;</p> <p>B. arról való megbizonyosodás, hogy a művelet céljára rendelkezésre álló légtérrész és a vonatkozó pufferzónák (pl. a földi kockázati pufferzóna) megfelelnek-e a tervezett műveletnek;</p> <p>C. a művelet céljára rendelkezésre álló légtérrész tekintetében fennálló azon akadályok feltárása, amelyek akadályozhatják a tervezett műveletet;</p> <p>D. annak meghatározása, hogy a szél sebességét és/vagy irányát befolyásolhatja-e a topográfia vagy a művelet céljára rendelkezésre álló légtérrészben lévő akadályok;</p> <p>E. kiválasztja azokat a légtérinformációkra vonatkozó releváns adatokat (ideértve az UAS-műveletek földrajzi övezeteire vonatkozókat is), amelyek hatással lehetnek a tervezett műveletre;</p> <p>F. megbizonyosodik arról, hogy az UAS alkalmas a tervezett műveletre;</p> <p>G. megbizonyosodik arról, hogy a kiválasztott hasznos teher kompatibilis a művelethez használt UAS-sel;</p> <p>H. végrehajtja az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy az adott forgatókönyvre vonatkozó felhasználói kézikönyvi eljárásoknak megfelelően teljesüljenek a tervezett művelet céljára rendelkezésre álló légtérrészre és a földi kockázati pufferzónára vonatkozó korlátozások és feltételek;</p> <p>I. végrehajtja az ellenőrzött légtérben való működéshez szükséges eljárásokat, beleértve az ATC-vel való kommunikációra, valamint szükség esetén az engedély és utasítások megszerzésére vonatkozó protokollt;</p> <p>J. igazolja, hogy a tervezett művelethez szükséges valamennyi dokumentum a helyszínen található; valamint</p> <p>K. tájékoztat minden résztvevőt a tervezett műveletről.</p> <p>ii. Az UAS repülés előtti ellenőrzése és beállítása (beleértve a repülési módokat és az áramforrással kapcsolatos veszélyeket). Ezen belül a következő pontokkal kell foglalkozni:</p> <p>A. az UAS általános állapotának értékelése;</p> <p>B. annak biztosítása, hogy az UAS valamennyi eltávolítható alkatrésze megfelelően rögzítve legyen;</p> <p>C. meggyőződés arról, hogy az UAS szoftverkonfigurációi kompatibilisek;</p> <p>D. az UAS műszereinek kalibrálása;</p> <p>E. minden olyan hiba azonosítása, amely veszélyeztetheti a tervezett műveletet;</p> <p>F. annak biztosítása, hogy az akkumulátor energiaszintje elegendő legyen a tervezett működéshez;</p> <p>G. gondoskodik arról, hogy az UAS repülésmegszakító rendszere és aktiváló rendszere működőképese legyen;</p> <p>H. a vezérlési és irányítási kapcsolat helyes működésének ellenőrzése;</p> <p>I. a földrajzi helyzet tudatossági funkció aktiválása és az információk feltöltése (ha van földrajzi helyzet tudatossági funkció); valamint</p> <p>J. a magasság- és sebességkorlátozó rendszerek beállítása (ha vannak ilyenek).</p> <p>iii. Azon alapvető intézkedések ismerete, amelyekre sürgősségi helyzetben (ezen belül az UAS-szel kapcsolatos problémák esetén) van szükség, vagy ha a repülés során levegőben történő ütközés veszélye merül fel.</p>

▼ M1

Tárgy	Az érintett területek
b) Repülés közbeni eljárások	<p>i. A pilóta nélküli légi jármű üzemeltetése során a megfelelő látási körülmények fenntartása és a jármű mindenkor látótávolságon belül tartása; ennek része: a helyszínnel kapcsolatos mindenkori helyzetismeret a művelet céljára rendelkezésre álló légtér rész, valamint az egyéb légtér felhasználók, az akadályok, a terep és a külső személyek viszonylatában.</p> <p>ii. Pontos és ellenőrzött repülési manőverek végrehajtása a megfelelő STS-re jellemző különböző magasságokban és távolságokban (beleértve a kézi/nem-GNSS-segített üzemmódban vagy ezzel egyenértékű módon történő repülést, ha van ilyen). Legalább a következő manővereket kell végrehajtani:</p> <p>A. egy helyben lebegés (csak forgószárnyas légi járművek esetében);</p> <p>B. lebegésből előre repülésbe való áttérés (csak forgószárnyas légi járművek esetében);</p> <p>C. emelkedés és süllyedés vízszintes repülésből;</p> <p>D. fordulás vízszintes repülésben;</p> <p>E. sebességszabályozás vízszintes repülésben;</p> <p>F. a motor-/hajtórendszer meghibásodását követő intézkedések; valamint</p> <p>G. kitéréses tevékenység (manőverek) az ütközések elkerülése érdekében.</p> <p>iii. Az UAS státuszának és a repülési időtartam korlátainak valós idejű nyomon követése.</p> <p>Repülés rendkívüli körülmények között:</p> <p>A. a pilóta nélküli légi jármű meghajtórendszere részleges vagy teljes áramhiányának kezelése a földön tartózkodó harmadik felek biztonságának garantálása mellett;</p> <p>B. a pilóta nélküli légi jármű útvonalának irányítása rendkívüli helyzetekben;</p> <p>C. olyan helyzetek kezelése, amikor a pilóta nélküli légi jármű helymeghatározó berendezése meghibásodott;</p> <p>D. olyan helyzetek kezelése, amikor a művelet céljára rendelkezésre álló légtér részre vagy az ellenőrzött földi területre külső személy hatolt be, és megfelelő intézkedések megtétele a biztonság fenntartása érdekében;</p> <p>E. reagálás és a megfelelő korrekciós intézkedések megtétele olyan helyzetekben, amikor a pilóta nélküli légi jármű valószínűleg túllépi a repülésföldrajzi tér határait (vészhelyzeti eljárások) és a repülés előkészítése során meghatározott, a művelet céljára rendelkezésre álló légtér rész (sürgősségi eljárások);</p> <p>F. az olyan helyzetek kezelése, amikor a légi jármű megközelíti a művelet céljára rendelkezésre álló légtér rész; valamint</p> <p>G. a vezérlési és irányítási kapcsolat szándékos (szimulált) elvesztését követően a helyreállítási módszer demonstrálása.</p>
c) Repülés utáni tevékenységek	<p>i. Az UAS leállítása és biztosítása.</p> <p>ii. Repülés utáni ellenőrzés és az UAS általános állapotára (a rendszereire, alkatrészeire és energiaforrásaira) vonatkozó releváns adatok és a személyzet fáradtságára vonatkozó adatok rögzítése.</p> <p>iii. Beszámoló a műveletről.</p> <p>iv. Azon helyzetek azonosítása, amikor eseményjelentésre volt szükség, és az előírt eseményjelentés kitöltése.</p>

II. FEJEZET

STS-02 – BVLOS légtér megfigyelők közreműködésével, földi műveleti terület felett, ritkán lakott környezetben

UAS.STS-02.010 Általános rendelkezések

- Repülés közben a pilóta nélküli légi járművet a földfelszín legközelebbi pontjától számított 120 méteren belül kell tartani. A távolságok mérését a terep földrajzi adottságaihoz – például síkság, dombosság, hegység – kell igazítani.

▼ M1

2. Ha a pilóta nélküli légi jármű egy 105 méternél magasabb mesterséges akadálytól vízszintesen mérve legfeljebb 50 méteres távolságra repül, akkor az akadályért felelős szerv kérésére az UAS-művelet magassága az akadály magasságától számított legfeljebb 15 méterrel megnövelhető.
3. A művelet céljára rendelkezésre álló légtér rész maximális magassága legfeljebb 30 méterrel lehet több, mint az 1. és 2. pontban engedélyezett maximális magasság.
4. Repülés közben a pilóta nélküli légi jármű nem szállíthat veszélyes árut.

UAS.STS-02.020 UAS-műveletek az STS-02-ben

Az UAS-ek STS-02-ben történő üzemeltetését a következők szerint kell végrehajtani:

1. a műveleteket az UAS.STS-02.030 1. pontban említett felhasználói kézikönyvvel összhangban kell végezni;
2. a műveleteket teljes egészében ritkán lakott területen elhelyezkedő földi műveleti terület felett kell elvégezni, amely magában foglalja a következőket:
 - a) a repülésföldrajzi terület,
 - b) a vészhelyzeti terület, amely külső határának (határainak) legalább 10 m-rel a repülésföldrajzi terület határán (határain) túl kell elhelyezkedniük,
 - c) egy földi kockázati pufferezóna, amely egy legalább akkora távolságot fed le, amely megfelel az UAS gyártója által a gyártói utasításokban meghatározott, a repülés befejezésére szolgáló eszközök aktiválását követően az UA által valószínűleg megtett távolságnak, figyelembe véve az UAS gyártója által meghatározott korlátozásokon belüli üzemeltetési feltételeket;
3. a műveletet olyan területen kell végrehajtani, ahol a minimális repülési látótávolság meghaladja az 5 km-t;
4. a pilóta nélküli légi járműnek a felbocsátás és a helyreállítás során a távpilóta látómezejében kell lennie, kivéve, ha ez utóbbi a repülés vészhelyzeti befejezésének a következménye;
5. ha a műveletben nem működik közre légtér megfigyelő, a pilóta nélküli légi jármű legfeljebb 1 km-re repülhet a távpilótától, és a pilóta nélküli légi járműnek előre beállított pályát kell követnie, ha a pilóta nélküli légi járművet a távpilóta nem VLOS-ben működteti;
6. ha a műveletben egy vagy több légtér megfigyelő működik közre, a műveletnek meg kell felelnie az alábbi feltételek mindegyikének:
 - a) a légtér megfigyelő(k) úgy helyezkedik (helyezkednek) el, hogy az a 3. pontban meghatározott minimális repülési látótávolság mellett lehetővé tegye a művelet céljára rendelkezésre álló légtér rész és a környező légtér megfelelő megfigyelését;
 - b) a pilóta nélküli légi jármű a távpilótától legfeljebb 2 km-re üzemel;

▼ M1

- c) a pilóta nélküli légi jármű a hozzá legközelebb eső légtérfigyelőtől legfeljebb 1 km-re üzemel;
 - d) a légtérfigyelők és a távpilóta közötti távolság nem haladja meg az 1 km-t;
 - e) a távpilóta és a légtérfigyelő(k) közötti kommunikációhoz megbízható és hatékony kommunikációs eszközök állnak rendelkezésre;
7. a műveletet olyan távpilótának kell végrehajtania, aki:
- a) rendelkezik az illetékes hatóság vagy egy tagállam illetékes hatósága által elismert szervezet által kibocsátott, a standard forgatókönyvek szerinti üzemeltetéshez szükséges távpilóta elméleti ismeretekre vonatkozó tanúsítvánnyal;
 - b) rendelkezik az STS-02 gyakorlati jártassági képzés elvégzését igazoló, az e fejezet A. függeléke szerinti akkreditációval, amelyet a következőtől kapott:
 - A. olyan jogalany, amely nyilatkozatot tett a 3. függelék követelményeinek való megfelelésről, és amelyet valamely tagállam illetékes hatósága elismert; vagy
 - B. olyan UAS-üzembentartó, amely a nyilvántartásba vétel szerinti tagállam illetékes hatóságának nyilatkozatot tett az STS-02-nek való megfelelésről, és amely nyilatkozatot tett a 3. függelék követelményeinek való megfelelésről;
8. a műveletet olyan pilóta nélküli légi járművel kell végezni, amely megfelel az alábbi feltételek mindegyikének:
- a) C6 osztályú jelöléssel rendelkezik és megfelel az (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendelet mellékletének 17. részében a szóban forgó osztályra vonatkozóan meghatározott követelményeknek;
 - b) olyan aktív rendszerrel működik, amely megakadályozza, hogy a pilóta nélküli légi jármű átlépje a repülésföldrajzi tér határait;
 - c) aktív és aktualizált közvetlen távoli azonosító rendszerrel működik.
9. A távpilótának meg kell szereznie a standard forgatókönyvek szerinti üzemeltetéshez szükséges elméleti ismeretekről szóló bizonyítványt, miután:
- a) elvégzett egy online tanfolyamot és sikeresen teljesítette az online elméleti vizsgát az UAS.OPEN.020 4. b) pontban említettek szerint; valamint
 - b) teljesített egy további, az illetékes hatóság vagy egy tagállam illetékes hatósága által kijelölt szervezet által nyújtott, az e fejezet A. függeléke szerinti elméleti vizsgát.
10. Ez a bizonyítvány öt évig érvényes. A bizonyítvány érvényességi idő alatti újravizsgálásához a következők valamelyike szükséges:
- a) a kompetenciák 9. ponttal összhangban történő igazolása;

▼ M1

- b) olyan ismeretfrissítő képzés teljesítése, amely a 9. pontban meghatározott elméleti ismeretekkel foglalkozik, és amelyet vagy az illetékes hatóság, vagy az illetékes hatóság által kijelölt szervezet nyújt;
11. A tanúsítvány lejáratkori újraérvényesítése érdekében a távpilótának meg kell felelnie a 9. pontban foglaltaknak.

UAS.STS-02.030 Az UAS-üzembentartó felelősségi köre

Az UAS.SPEC.050 pontban meghatározott feladatokon túlmenően az UAS-üzembentartó:

1. kidolgoz egy felhasználói kézikönyvet, amely tartalmazza az 5. függelékben meghatározott elemeket;
2. meghatározza a tervezett művelet céljára rendelkezésre álló légtérrezt és a földi kockázati pufferezónát, beleértve a földi műveleti területet, amely lefedi a földfelszínnek a művelet céljára rendelkezésre álló légtérrezt és a földi kockázati pufferezónát egyaránt magában foglaló vetületeit;
3. az alábbiak bármelyike révén biztosítja a vészhelyzeti és sürgősségi eljárások megfelelését:
 - a) célzott repülési tesztek;
 - b) szimulációk, feltéve, hogy a szimulációs eszköz a rendeltetés szempontjából reprezentatív;
4. a művelethez megfelelő, hatékony veszélyhelyzet-elhárítási tervet dolgoz ki, amely legalább a következőket tartalmazza:
 - a) a vészhelyzet eszkaláló hatásainak korlátozására vonatkozó terv;
 - b) az érintett hatóságok és szervezetek riasztására vonatkozó feltételek;
 - c) a vészhelyzet meghatározásának kritériumai;
 - d) a távpilóta (távpilóták) és az UAS-művelet szempontjából fontos feladatokat ellátó egyéb személyzet feladatainak egyértelmű elhatárolása;
5. biztosítja, hogy a külső szolgáltatók által nyújtott, a repülés biztonságához szükséges szolgáltatások teljesítményszintje megfeleljen a tervezett üzemeltetésnek;
6. adott esetben meghatározza az üzemeltető és a külső szolgáltató(k) közötti szerep- és felelősségmegosztást;
7. ha az UAS fel van szerelve földrajzi helyzettudatossági rendszerrel, abba beletölti a legfrissebb információkat, amennyiben ezt az UAS-műveletek földrajzi övezete a tervezett műveleti helyszín tekintetében megköveteli;

▼ M1

8. megbizonyosodik arról, hogy a művelet megkezdése előtt minden szükséges intézkedésre sor került az azzal kapcsolatos kockázat csökkentése érdekében, hogy az UAS.STS-02.020 2) pontban meghatározott minimális távolság szerinti ellenőrzött földi területre külső személyek hatolnak be, valamint arról, hogy szükség esetén sor került a megfelelő hatóságokkal való egyeztetésre;
9. megbizonyosodik arról, hogy a művelet megkezdése előtt a földi műveleti területen tartózkodó valamennyi személy:
 - a) tájékoztatást kapott a művelettel járó kockázatokról;
 - b) tájékoztatásban vagy – adott esetben – képzésben részesült az UAS-üzembentartó által a védelmük érdekében hozott biztonsági óvintézkedésekről és intézkedésekről; valamint
 - c) kifejezetten beleegyezését adta a műveletben való részvételbe;
10. a művelet megkezdése előtt, légtérfigyelők közreműködése esetén:
 - a) biztosítja, hogy a légtérfigyelők elhelyezkedése és száma megfelelő legyen a tervezett repülési útvonal mentén;
 - b) ellenőrzi, hogy:
 - i. a látótávolság és a légtérfigyelő tervezett távolsága a felhasználói kézikönyvben meghatározott elfogadható határértékeken belül van-e;
 - ii. nincsenek-e valamelyik légtérfigyelő esetében esetleges terepakadályok;
 - iii. nincsenek-e hézagok az egyes légtérfigyelők által lefedett zónák között;
 - iv. létrejött és hatékony-e az egyes légtérfigyelőkkel való kommunikációs kapcsolat;
 - v. amennyiben a légtérfigyelők valamilyen eszközt használnak a pilóta nélküli légi jármű helyzetének meghatározására, azok működőképeseek és hatékonyak-e;
 - c) gondoskodik arról, hogy a légtérfigyelők tájékoztatást kapjanak a pilóta nélküli légi jármű tervezett útvonaláról és a kapcsolódó időbeosztásról;
11. megbizonyosodik arról, hogy:
 - a) az UAS-t a megfelelő EU-megfelelőségi nyilatkozat kíséri, beleértve a C6 osztályra való hivatkozást is;
 - b) a pilóta nélküli légi járműre fel van erősítve a C6 osztályba tartozásra utaló címke.

UAS.STS-02.040 A távpilóta felelősségi köre

Az UAS.SPEC.060 pontban meghatározott feladatokon túlmenően a távpilótának:

1. az UAS üzemeltetésének megkezdése előtt:
 - a) úgy kell beállítania a pilóta nélküli légi jármű programozható repülési légtértervezését, hogy az a repülésföldrajzi téren belül maradjon;

▼ M1

- b) ellenőriznie kell, hogy a pilóta nélküli légi jármű repülés befejezésére szolgáló eszközei és a művelet céljára rendelkezésre álló légtérrel kapcsolatos funkciója működőképese-e; ellenőriznie kell továbbá, hogy a közvetlen távoli azonosítás megfelelően működik-e;

2. repülés közben:

- a) a pilótával rendelkező légi járművekkel való ütközés kockázatának elkerülése érdekében a pilóta nélküli légi járművet VLOS-ben kell tartania, a pilóta nélküli légi járművet körülvevő légteret pedig gondosan szemmel kell tartania, kivéve, ha munkáját légtérfigyelők segítik. Meg kell szakítania a repülést, ha a művelet kockázatot jelent más légi járművekre, az emberekre, az állatokra, a környezetre vagy vagyontárgyakra;
- b) képesnek kell lennie arra, hogy a pilóta nélküli légi járművet irányítás alatt tartsa, kivéve a vezérlési és irányítási (C2) kapcsolat megszűnésének esetét;
- c) egyszerre csak egy pilóta nélküli légi járművet szabad üzemeltetnie;
- d) a pilóta nélküli légi járművet nem szabad mozgó járműből üzemeltetnie;
- e) a pilóta nélküli légi jármű irányítását nem szabad átadnia egy másik vezérlőegységnek;
- f) a pilóta nélküli légi jármű tervezett útvonaltól való esetleges eltéréséről és annak várható idejéről időben kell tájékoztatnia a légtérfigyelő(ke)t, ha közreműködnek ilyenek;
- g) el kell végeznie az UAS-üzembentartó által a rendkívüli helyzetekre meghatározott vészhelyzeti eljárásokat, beleértve azt az esetet is, amikor a távpilóta jelzést kap arra vonatkozóan, hogy a pilóta nélküli légi jármű túllépheti a repülésföldrajzi tér határait;
- h) végre kell hajtania az UAS-üzembentartó által sürgős esetekre meghatározott sürgősségi eljárásokat, beleértve a repülés befejezésére szolgáló eszközök aktiválását, ha a távpilóta jelzést kap arra, hogy a pilóta nélküli légi jármű túllépheti a művelet céljára rendelkezésre álló légtér rész határait.

UAS.STS-02.050 A légtérfigyelő felelősségi köre

A légtérfigyelőnek:

1. a pilótával rendelkező légi járművekkel való ütközés kockázatának elkerülése érdekében a pilóta nélküli légi járművet körülvevő légteret gondosan szemmel kell tartania;
2. közvetlen légtérfigyelés vagy elektronikus úton nyújtott segítség révén folyamatosan figyelnie kell a pilóta nélküli légi jármű helyzetét;
3. riasztania kell a távpilótát, ha veszélyt észlel, és segítenie kell a lehetséges negatív hatások elkerülésében vagy minimalizálásában.

A. FÜGGELÉK: TÁVPILÓTA ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI ISMERETEK AZ STS-02-HÖZ

1. Elméleti vizsga

A vizsgát az I. fejezet A. függelékének 1. pontjával összhangban kell meghatározni.

▼ M1**2. Gyakorlati képzés és értékelés**

Az I. fejezet A. függelékének A.2. pontjában meghatározott területeken kívül a következő területekkel kell foglalkozni:

*1.táblázat***Az STS-02-re vonatkozó gyakorlati képzés és értékelés keretébe tartozó további tárgyak és területek**

Tárgy	Az érintett területek
a) Az STS-02 alapján végzett BVLOS-műveletek	i. Repülés előtti intézkedések – műveleti tervezés, a légtérrel kapcsolatos megfontolások és helyszíni kockázatértékelés. Ezen belül a következő pontokkal kell foglalkozni: <ul style="list-style-type: none"> A. a légtér szemmel tartása; B. légtérmegfigyelők közreműködésével történő üzemelés: a légtérmegfigyelők megfelelő elhelyezkedése, valamint egy konfliktusmentesítő rendszer, amely terminológiai, koordinációs és kommunikációs eszközöket foglal magában; ii. Az I. fejezet A. függeléke 2. b) pontjának ii. alpontjában meghatározott repülés közbeni eljárásokat VLOS-ben és BVLOS-ben egyaránt el kell végezni.

▼ M1

2. Függelék

Üzembentartási nyilatkozat

		Üzembentartási nyilatkozat	
<p>Adatvédelem: Az e nyilatkozatban szereplő személyes adatokat az illetékes hatóság a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelettel (általános adatvédelmi rendelet) összhangban kezeli. Az adatok kezelése az (EU) 2019/947 bizottsági végrehajtási rendelet szerinti felügyeleti tevékenységek elvégzése, irányítása és nyomon követése céljából történik.</p> <p>Ha további információkra van szüksége személyes adatainak feldolgozásával kapcsolatban, vagy élni kíván jogaival (pl. a pontatlan vagy hiányos adatokhoz való hozzáféréssel vagy azok helyesbítésével kapcsolatban), kérjük, forduljon az illetékes hatóság kapcsolattartó pontjához.</p> <p>A kérelmezőnek mindenkor jogában áll a személyes adatok kezelésével kapcsolatban panaszt tennie a nemzeti adatvédelmi felügyeleti hatóságnál.</p>			
UAS-üzembentartó regisztrációs száma			
UAS-üzembentartó neve			
az UAS gyártója			
UAS-modell			
az UAS sorozatszám			
<p>Kijelentem, hogy:</p> <ul style="list-style-type: none"> — megfelelek az (EU) 2019/947 végrehajtási rendelet és az STS.x valamennyi alkalmazandó rendelkezésének; valamint — megfelelő biztosításról gondoskodom a nyilatkozat hatálya alá eső minden repülési művelet tekintetében, amennyiben ezt az uniós vagy a nemzeti jog előírja. 			
Dátum		Aláírás vagy egyéb ellenőrzés	

▼ **M1***3. Függelék***Az illetékes hatóság által elismert olyan szervezetekre és azon UAS-üzembentartókra vonatkozó további követelmények, amelyek az STS hatálya alá tartozó műveletek tekintetében a távpilóták gyakorlati képzését és értékelését végzik**

Annak a jogalanynak, amely valamely STS tekintetében a távpilótáknak gyakorlati képzést és értékelést nyújtó szervezetként kívánja elismertetni magát az illetékes hatósággal, a 6. függelékben található nyilatkozat-formanyomtatvány felhasználásával nyilatkozni kell az illetékes hatóság felé az alábbi követelményeknek való megfelelésről.

Annak az UAS-üzembentartónak, amely valamely STS tekintetében a távpilóták gyakorlati képzését és értékelését kívánja végezni, az adott STS-re vonatkozó üzembentartási nyilatkozat benyújtásán túl a 4. függelékben található nyilatkozat-formanyomtatvány felhasználásával nyilatkozni kell az illetékes hatóságnak az alábbi követelményeknek való megfelelésről.

Ha az illetékes hatóság vagy az UAS-üzembentartó a nyilvántartásba vétel helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban kíván egy adott STS tekintetében távpilóták számára gyakorlati képzést és értékelést nyújtani, a 4. függelékben szereplő nyilatkozat egy példányát be kell nyújtani a képzés helye szerinti tagállam illetékes hatóságának.

Ha egy illetékes hatóság által elismert szervezet az elismerés helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban kíván egy adott STS tekintetében távpilóták számára gyakorlati képzést és értékelést nyújtani, az elismerést igazoló bizonyítékot kell benyújtania a képzés helye szerinti tagállam illetékes hatóságához.

1. Az illetékes hatóság által elismert szervezetnek vagy az UAS-üzembentartónak az értékelés függetlenségének garantálása érdekében biztosítania kell a képzési tevékenységek és az egyéb operatív tevékenységek egyértelmű elkülönítését.
2. Az illetékes hatóság által elismert szervezetnek vagy az UAS-üzembentartónak képesnek kell lennie a teljes munkafolyamathoz kapcsolódó műszaki és adminisztratív tevékenységek megfelelő elvégzésére, beleértve a személyzet megfelelőségét, valamint a feladatnak megfelelő létesítmények és berendezések használatát.
3. Az illetékes hatóság által elismert szervezetnek vagy az UAS-üzembentartónak elszámoltatható vezetővel kell rendelkeznie, aki felelős annak biztosításáért, hogy minden feladatot a 8. pontban meghatározott információkkal és eljárásokkal összhangban lássanak el.
4. A gyakorlati képzésért és a gyakorlati készségek felméréséért felelős személyzet tagjainak:
 - a) hatáskörrel kell rendelkezniük e feladatok elvégzésére;
 - b) pártatlannak kell lenniük, és nem vehetnek részt az értékelésekben, ha úgy érzik, hogy objektivitásuk sérülhet;
 - c) alapos elméleti ismeretekkel és gyakorlati készségekkel kapcsolatos képzési tapasztalattal kell rendelkezniük, kielégítő mértékben ismerniük kell az általuk végzett gyakorlati készségfelmérési feladatok követelményeit, valamint az ilyen folyamatok tekintetében megfelelő tapasztalattal is rendelkezniük kell;
 - d) képeseknek kell lenniük a vonatkozó gyakorlati készségfelmérések elvégzését igazoló nyilatkozatok, nyilvántartások és jelentések kezelésére, valamint e gyakorlati készségfelmérésekből következtetések levonására; továbbá
 - e) az üzemben tartó vagy a távpilóta által szolgáltatott információkat csak az illetékes hatóság számára – annak kérésére – szabad átadniuk, más személynek nem.

▼ M1

5. A képzésnek és a vizsgának ki kell terjednie a nyilatkozat tárgyát képező STS-nek megfelelő gyakorlati készségekre, amelyeket a vonatkozó fejezet A. függeléke tartalmaz.
6. A gyakorlati képzést és az értékelést az STS feltételei szempontjából reprezentatív környezetben kell végezni.
7. A gyakorlati készségek felmérésének a távpilóta-növendékek folyamatos értékeléséből kell állnia.
8. Az illetékes hatóság által elismert szervezetnek vagy az UAS-üzembentartónak a gyakorlati készségfelmérés elvégzése után értékelő jelentést kell készítenie:
 - a) a jelentésnek tartalmaznia kell legalább a következőket:
 - i. a távpilóta-növendék azonosító adatai;
 - ii. a gyakorlati készségek felméréséért felelős személy neve;
 - iii. annak az STS-nek az azonosítása, amelyre vonatkozóan a gyakorlati készségfelmérést végezték;
 - iv. a távpilóta-növendék által végzett minden egyes tevékenységre vonatkozóan a teljesítmény osztályozása;
 - v. a távpilóta-növendék készségeinek átfogó gyakorlati értékelése; valamint
 - vi. a gyakorlati készségek felmérésére vonatkozó visszajelzés, amely adott esetben iránymutatást ad a fejlesztésre szoruló területekről;
 - b) elkészültét követően a jelentést a gyakorlati készségek felméréséért felelős személynek megfelelően alá kell írnia és dátummal kell ellátnia; valamint
 - c) a jelentést nyilvántartásba kell venni, és ellenőrzés céljából kérésre az illetékes hatóság rendelkezésére kell bocsátani.
9. Ha az értékelő jelentés megállapítja, hogy a távpilóta-növendék kielégítő szintű gyakorlati készségekkel rendelkezik, az illetékes hatóság által elismert szervezet vagy az UAS-üzembentartó az STS tekintetében a távpilóták számára nyújtott gyakorlati képzés és értékelés elvégzését igazoló akkreditációt ad a távpilóta-hallgatónak.
10. A 9. pont teljesítésére vonatkozó akkreditáció odaitéléséről értesíteni kell annak a tagállamnak az illetékes hatóságát, ahol a gyakorlati képzésre és értékelésre sor került, és ezen belül közölni kell a távpilóta-növendék azonosító adatait, az érintett STS-t, az odaitélés időpontját, valamint a tagállami illetékes hatóság által elismert azon szervezet vagy azon UAS-üzembentartó azonosító adatait, amelyik az akkreditációt adta.
11. Az illetékes hatóság által elismert szervezetnek vagy az UAS-üzembentartónak az 5. függelékkel összhangban kidolgozott felhasználói kézikönyvben külön szakaszt kell fenntartania, amely tartalmazza a képzési elemeket, beleértve a következőket:
 - a) a gyakorlati képzést és értékelést végző kijelölt személyzet, beleértve a következőket:
 - i. az adott személyzet szakértelmének leírása;

▼ M1

- ii. a személyzet feladatai és felelősségi köre; valamint
- iii. a kapcsolódó felelősségi viszonyokat feltüntető szervezeti ábra;
- b) a gyakorlati képzés és az értékelés során alkalmazott eljárások és folyamatok, ezen belül a képzési anyag, amely kiterjed a nyilatkozat tárgyát képező STS-nek megfelelő gyakorlati készségekre, amelyeket a vonatkozó fejezet A. függeléke tartalmaz;
- c) a gyakorlati képzéshez és értékeléshez használt UAS és az egyéb berendezések, eszközök és környezet leírása; valamint
- d) az értékelő jelentés mintája.

▼ M1

4. Függelék

A távpilóták számára az STS-x rendszerben gyakorlati képzést és értékelést biztosítani szándékozó UAS-üzembentartók nyilatkozata

		STS-x	
A távpilóták számára gyakorlati képzést és értékelést biztosítani szándékozó UAS-üzembentartók nyilatkozata			
<p>Adatvédelem: Az e nyilatkozatban szereplő személyes adatokat az illetékes hatóság a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelettel (általános adatvédelmi rendelet) összhangban kezeli. Az adatok kezelése az (EU) 2019/947 bizottsági rendelet szerinti felügyeleti tevékenységek elvégzése, irányítása és nyomon követése céljából történik.</p> <p>Ha további információkra van szüksége személyes adatainak feldolgozásával kapcsolatban, vagy élni kíván jogaival (pl. a pontatlan vagy hiányos adatokhoz való hozzáféréssel vagy azok helyesbítésével kapcsolatban), kérjük, forduljon az illetékes hatóság kapcsolattartó pontjához.</p> <p>A kérelmezőnek mindenkor jogában áll a személyes adatok kezelésével kapcsolatban panaszt tennie a nemzeti adatvédelmi felügyeleti hatóságnál.</p>			
UAS-üzembentartó regisztrációs száma			
UAS-üzembentartó neve			
<p>Kijelentem, hogy:</p> <ul style="list-style-type: none"> — benyújtottam az STS-x-re vonatkozó üzembentartási nyilatkozatot; — megfelelek az (EU) 2019/947 végrehajtási rendelet mellékletének 3. függelékében meghatározott követelményeknek; valamint — az UAS-ek STS.x-szel kapcsolatos képzési tevékenységek keretében történő üzemeltetése során megfelelek az (EU) 2019/947 végrehajtási rendelet valamennyi alkalmazandó rendelkezésének, beleértve az STS.x szerinti üzemeltetésre vonatkozó követelményeket is. 			
Dátum		Aláírás vagy egyéb ellenőrzés	

▼ M1*5. Függelék***Felhasználói kézikönyv a standard forgatókönyvhöz**

Az 1. függelékben meghatározott STS felhasználói kézikönyvnek legalább a következőket kell tartalmaznia:

1. nyilatkozat arról, hogy a felhasználói kézikönyv megfelel e rendelet vonatkozó követelményeinek és a nyilatkozatnak, és tartalmazza a repülési műveletekben részt vevő személyzet által teljesítendő utasításokat;
2. természetes személy esetében a felelős vezető vagy az UAS-üzembentartó jóváhagyó aláírása;
3. az UAS-üzembentartó szervezetének átfogó leírása;
4. a művelet koncepciójának leírása, beleértve legalább a következőket:
 - a) az UAS-műveletek során végzett tevékenységek jellege és leírása, valamint az azonosított kapcsolódó kockázatok;
 - b) a tervezett műveletek működési környezete és földrajzi területe, beleértve a következőket:
 - i. az átrepülő terület jellemzői a népsűrűség, a topográfia, az akadályok stb. tekintetében;
 - ii. a használni kívánt légtér jellemzői;
 - iii. a környezeti feltételek, ezen belül legalább az időjárás és az elektromágneses környezet;
 - iv. a tervezett művelet céljára rendelkezésre álló légtérrész és a földi kockázati pufferezóna meghatározása a földi és a légi kockázatok kezelése érdekében;
 - c) az alkalmazott műszaki eszközök és fő jellemzőik, teljesítményük és korlátaik, beleértve az UAS-t, az UAS üzembentartását támogató külső rendszereket, a létesítményeket stb.;
 - d) a műveletek elvégzéséhez szükséges személyzet, beleértve a csoport összetételét, a tagok szerepét és felelősségi körét, a kiválasztási kritériumokat, a kezdeti képzést és a közelmúltbeli tapasztalatra vonatkozó követelményeket és/vagy a szinten tartó képzést;
5. az UAS biztonságos állapotban tartásához szükséges karbantartási utasítások, beleértve adott esetben az UAS gyártójának karbantartási utasításait és követelményeit;
6. üzemeltetési eljárások, amelyeknek az UAS gyártója által adott gyártói utasításokon kell alapulniuk, és tartalmazniuk kell a következőket:
 - a) az alábbiak figyelembevételével az emberi hibák minimalizálása érdekében:
 - i. a feladatok egyértelmű elosztása és személyekhez rendelése; valamint
 - ii. belső ellenőrző lista annak ellenőrzésére, hogy a személyzet megfelelően végzi-e a rábízott feladatokat;

▼ M1

- b) az UAS üzemben tartását támogató külső rendszerek állapotromlásának figyelembevétele;
- c) szokásos eljárások, beleértve legalább a következőket:
- i. repülés előtti előkészületek és ellenőrző listák, amelyek az alábbiakra terjednek ki:
- A. a tervezett művelet céljára rendelkezésre álló légtér rész és a kapcsolódó pufferezónák (a földi kockázati pufferezóna és adott esetben a légi kockázati pufferezóna) értékelése, beleértve a terepet és azon potenciális akadályokat, amelyek csökkenthetik a pilóta nélküli légi járművek látótávolságon belül tartását vagy a légtér szemmel tartását, a külső személyek fölötti esetleges átrepülést és a kritikus infrastruktúrák fölötti esetleges átrepülést;
- B. a közvetlen környezet és légtér értékelése, beleértve az UAS-műveletek földrajzi övezeteinek közelségét és más légtérfelhasználók lehetséges tevékenységeit;
- C. az UAS-művelet végrehajtására alkalmas környezeti feltételek;
- D. az UAS-művelet szempontjából fontos feladatokat ellátó, a művelet végrehajtásához szükséges személyzet minimális létszáma és feladatai;
- E. a távpilóta (távpilóták) és az UAS-művelet szempontjából fontos feladatokat ellátó egyéb személyzet, illetve bármely külső fél közötti szükséges kommunikációs eljárások;
- F. az érintett hatóságok által a tervezett tevékenységi területre meghatározott különleges követelményeknek való megfelelés, beleértve a biztonsággal, a magánélet védelmével, az adatvédelemmel és a környezetvédelemmel, valamint a rádiófrekvenciás spektrum használatával kapcsolatos követelményeket is;
- G. az üzemeltetés biztonságos végzéséhez szükséges kockázatcsökkentő intézkedések; ezen belül a földi műveleti terület tekintetében:
- a) a földi műveleti terület meghatározása; valamint
- b) a földi műveleti terület biztosítása annak érdekében, hogy a művelet során harmadik felek ne léphessenek be a területre, és szükség esetén a helyi hatóságokkal való koordináció biztosítása;
- H. az annak ellenőrzésére szolgáló eljárások, hogy az UAS megfelelő állapotban van-e a tervezett művelet biztonságos elvégzéséhez;
- ii. felbocsátási és helyreállítási eljárások;
- iii. repülés közbeni eljárások, beleértve azokat, amelyek biztosítják, hogy a pilóta nélküli légi jármű a repülésföldrajzi tér határain belül maradjon;

▼ M1

- iv. repülés utáni eljárások, beleértve az UAS állapotának felmérését célzó ellenőrzéseket;
 - v. arra szolgáló eljárások, hogy a távpilóta és – amennyiben az UAS-üzembentartó előírja – a légtérfigyelő(k) vagy a pilóta nélküli légi jármű-megfigyelő(k) észleljék az ütközési közelségbe kerülő légi járművek közeledését;
- d) vészhelyzeti eljárások, beleértve legalább a következőket:
- i. a kijelölt repülésföldrajzi tér határait elhagyó pilóta nélküli légi járművek kezelésére szolgáló eljárások;
 - ii. külső személy földi műveleti területre való belépésének kezelésére szolgáló eljárások;
 - iii. a kedvezőtlen üzemeltetési körülmények kezelésére szolgáló eljárások;
 - iv. a műveletet támogató külső rendszerek állapotromlásának kezelésére szolgáló eljárások;
 - v. légtérfigyelők alkalmazása esetén az alkalmazandó kifejezések;
 - vi. a többi légtérhasználóval való ütközések elkerülését célzó elkerülési eljárások;
- e) a sürgős helyzetek kezelésére szolgáló sürgősségi eljárások, beleértve legalább a következőket:
- i. a levegőben vagy a földön tartózkodó harmadik feleknek okozott kár elkerülésére vagy legalább minimalizálására szolgáló eljárások;
 - ii. olyan helyzetek kezelésére szolgáló eljárások, amikor a pilóta nélküli légi jármű elhagyja a művelet céljára rendelkezésre álló légtérrészt;
 - iii. a pilóta nélküli légi jármű sürgősségi helyreállítási eljárásai;
- f) az UAS.SPEC.050 1. a) pont ii. és iii. alpontjában említett védelmi eljárások;
- g) az UAS.SPEC.050 1. a) pont iv. alpontjában említett személyes adatok védelmére vonatkozó eljárások;
- h) az UAS.SPEC.050 1. a) pont v. alpontjában említett, a környezetterhelés és a környezeti hatás minimalizálására vonatkozó iránymutatások;
- i) az események jelentésére szolgáló eljárások;
- j) nyilvántartási eljárások; valamint
- k) az azt meghatározó eljárás, hogy a távpilóták és az UAS-művelet szempontjából fontos feladatokat ellátó egyéb személyzet valamely művelet elvégzése előtt miként nyilváníthatja magát a feladat végzésére alkalmasnak.

▼ M1

6. Függelék

Azon szervezetek nyilatkozata, amelyek távpilóták számára az STS-x rendszerben gyakorlati képzést és értékelést nyújtó szervezetként kívánják elismertetni magukat az illetékes hatósággal

		STS-x
Azon szervezetek nyilatkozata, amelyek távpilóták számára gyakorlati képzést és értékelést nyújtó szervezetként kívánják elismertetni magukat az illetékes hatósággal		
<p>Adatvédelem: Az e nyilatkozatban szereplő személyes adatokat az illetékes hatóság a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelettel (általános adatvédelmi rendelet) összhangban kezeli. Az adatok kezelése az (EU) 2019/947 rendelet szerinti felügyeleti tevékenységek elvégzése, irányítása és nyomon követése céljából történik.</p> <p>Ha további információkra van szüksége személyes adatainak feldolgozásával kapcsolatban, vagy élni kíván jogaival (pl. a pontatlan vagy hiányos adatokhoz való hozzáféréssel vagy azok helyesbítésével kapcsolatban), kérjük, forduljon az illetékes hatóság kapcsolattartó pontjához.</p> <p>A kérelmezőnek mindenkor jogában áll a személyes adatok kezelésével kapcsolatban panaszt tennie a nemzeti adatvédelmi felügyeleti hatóságnál.</p>		
A szerv azonosítása		
A felelős személy neve, telefonszáma és e-mail-címe		
<p>Kijelentem, hogy:</p> <ul style="list-style-type: none"> — megfelelek az (EU) 2019/947 rendelet mellékletének 3. függelékében meghatározott követelményeknek; valamint — az UAS-ek STS.x-szel kapcsolatos képzési tevékenységek keretében történő üzemeltetése során megfelelek az (EU) 2019/947 rendelet valamennyi alkalmazandó rendelkezésének, beleértve az STS.x szerinti üzemeltetésre vonatkozó követelményeket is. 		
Dátum		Aláírás vagy egyéb ellenőrzés